

Mako juhataja: hakkame veenäitusid kontrollima

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Praeguseks üle poole aasta ametis olnud AS Mako juhataja Märtin Rõõmusaare sõnul on tema juhitava asutuse kõige suurem mure veekaod. „Praegu on seis selline, et Vändras on meie kadu umbes kolmandik väljapumbatavast veest. Pärnu-Jaagupis on aga seis veel hullem,” lausus Rõõmusaar.

Veekadu tekitab muret

Mako juhataja sõnul jälgivad nad veetõotlusjaamast väljuva vee hulka ning kui veekaod oleksid tingitud lekkivast veetrassist, siis peaks ületarbimine olema pidev, olenemata tarbimise tipphetkedest. „Meil sellist pidevat ületarbimist paraku pole,” ütles ta.

„Selle põhjal on alust arvata, et Mako põhilised veekaod tulenevad kliendibaasist. Meil on kliente, kes pole meile alates eelmise aasta algusest ühtegi veenäitu esitanud,” sõnas juhataja. „Need on tavalised eratarbijad ning enamuse neist on kahes vallas suuremas keskus – Vändras ja Pärnu-Jaagupis.”

Rõõmusaar ütles, et tema palvel tegi raamatupidaja väljavõtte, millistelt aadressidelt pole Makole aasta jooksul esitatud ühtegi veenäitu ning selliseid tarbijaid oli Vändras ja Pärnu-Jaagupis üle 60.

„Sellega seoses tahan julgustada neid kliente, kes pole meile juba pikka aega oma veenäitu teatanud, seda ikkagi tege ma,” lausus Mako juhataja. „Vastasel juhul oleme sunnitud ise selliste probleemsete klientide juurde veemõõtjaid kontrollima minema.”

Nendele tarbijatele, kes Mako töötajat oma ukse taga näha ei taha, soovis Rõõmusaar teada anda, et valla veeettevõtte on ühisveevärgi seadusest tulenev õigus pääseda veemõõtjale ligi ning kontrollida selle näitu. „Kui klient aga sellest hoolimata ei taha meid veemõõtjale ligi lubada, siis äärmusliku meetmena on meil õigus antud tarbijale liitumiskohast vesi kinni keerata,” hoiatas Mako juhataja.

Rõõmusaare sõnul on neil kindlasti plaanis enne kontrollkäiku probleemsete klientide juurde neid eelnevalt teavitada, et see ei tuleks neile üllatusena.

Samuti lubas Mako juhataja omalt poolt, et kui veemõõtja näidu teatamisega kaasneb suurem veearve, siis veeettevõtte on nõus kliendile vastu tulema ning arve maksmist ajatama pikemale perioodile.

Ajalugu ja tänapäev. AS Mako juhataja Märtin Rõõmusaare käes on kaks veemõõtjat – vasakul ajast ja arust ning mahakantud, paremal aga tänapäevane kaugloetav veemõõtja.

VEENÄIDUD

- Veenäitude teatamiseks Makole on eelistatuid viis esitada need koduleheküljel makovesi.ee olevatesse lahtiritesse.
- Veel saab näite edastada e-postiaadressil naidud@makovesi.ee või tööpäeviti telefonil 5982 4303.

vastu on ettevõttele küllaltki suur väljakutse. „Arvestuslikult võtab see valla kolmes suuremas asulas – Vändras, Pärnu-Jaagupis ja Tootsis – aega umbes kolm aastat,” arvas Rõõmusaar.

Mako juhataja sõnul on tulevik kaugloetavate arvestite pärast. „Tänapäevane veemõõtja suudab tuvastada lekkeid majas sees ning väljas, jälgib nii vee kui ka selle ruumi temperatuuri, kus ta asub. Tühjalt seisva maja puhul on seeläbi võimalik juba ennetavalt saada infot, kui on tekkimas torude külmumisohu,” ütles ta. „Samuti annab arvesti süsteemi koheselt teate,

kui keegi üritab veemõõtjat avada või sellega manipuleerida.”

Rõõmusaare sõnul on moodsa veearvesti üks pluss klienti jaoks ka see, et pole vaja enam muretseda veenäidu teatamise pärast Makole.

Kanalisatsioon ei ole prügikast

Mako juhataja sõnul on ta üllatunud, millised esemed jõuavad reoveejaamadesse. Kõige markantsema näitena tõi ta välja, et sinna on mööda kanalisatsiooni jõudnud poolik põrandavaip. Samuti on Mako töötajad leidnud reoveejaamades igasuguseid riidesemeid, nagu triiksärgid, aluspesu ja sokid, aga samuti ka telefone, autovõtmeid jne.

Rõõmusaare sõnul tahab ta elanikele panna südamele, et WC-pott ei ole prügikast. „Sinna peaks jõudma ainult vesi, reoveesi ja tualettpaber. Teised asjad peaksid käima ikka prügikasti,” sõnas ta. „Käime ikka ja jälle klientide juures ümmistusi likvideerimas ning see on üsna suures osas kortermajade probleem.”

Selle kuu lehes:

- Rakvere teatris tunnustati sotsiaalvaldkonna parimaid, lk 2
- Uus katlamaja toob keskkonnasäästu, lk 3
- Kaisma ja Kergu elanikud saavad tellida liinibussi, lk 3
- Vabane hoovis seisvast autoromust, lk 5
- Kuidas taotleda puudega isiku sõiduki parkimiskaarti, lk 5
- Liilia retk teeb Vändra kuulsaks, lk 6
- Kogukonnad löövad talgupäeval kaasa, lk 7
- Lapsed näitasid toetust veteranidele, lk 7
- Terviselehekülg, lk 8–9
- Koolielu, lk 12–13
- Pärnu-Jakobi kogudus saab 700aastaseks, lk 15
- Sport, lk 16–17
- Sudokud ja auhinnaristsõna, lk 18
- Sünnipäevalapsed ja sünnid, lk 20

ESITA OMA IDEE

**PÕHJA-PÄRNUMAA VALLA
KAASAVA EELARVE KONKURSS 2025**

RAHASTUSFOND: 25 000 €

TÄHTAEG: 15. MAI 2025

ETTEPANEKULE LISA:

- nimi ja kontaktid
- objekti kirjeldus
- soovitavalt kavand koos kolme hinnapakkumisega

KUHU SAATA? vald@pparnumaa.ee

RAHVAHÄÄLETUS OTSUSTAB!

Rohkem infot: www.pparnumaa.ee

Kaasav eelarve tuleb taas

Valla käesoleva aasta eelarves on kaasava eelarve mahuks kavandatud 25 000 eurot.

Kaasava eelarvega rahastatav objekt peab olema seotud Põhja-Pärnumaa vallaga, pakkuma avalikku hüvet ja olema avalikult kasutatav.

Samuti peab see olema teostatav samal eelarveaastal ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlike kulusid valla järgnevat aastate eelarvetele.

Idee kaasava eelarve konkursile saab esitada asustusüksusele (alev, küla), mis ei ole eelmisest kahest voorust rahastust saanud (va valaülene projekt).

Ettepanekute esitamise tähtaeg on 15. mai ja selle võib esitada igaüks.

Ettepanekus tuleb ära märkida ettepaneku esitaja ees- ja perekonnanimi, kontaktandmed ning objekti kirjeldus.

Soovitavalt tuleks lisada objekti kavand koos kolme hinnapakkumisega, mis annab abistava info ettepaneku elluviimise võimalikkuse hindamisel.

Oodatud on ka lisainfo, mida ettepaneku esitaja peab oluliseks ettepaneku hindajatele objekti kohta teada anda.

Ettepanekud palume saata vallavalitsuse postiaadressil Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond, 87701 või digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile vald@pparnumaa.ee.

Esitatud ettepanekuid hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon.

Komisjoni pädevuses on jätta kõrvale ettepanekud, mis ei vasta nõuetele, ei ole esitatud tähtaegselt, ei sisalda eelnimetatud andmeid või ei ole muudel objektiivsetel põhjustel ellu viidavad.

Komisjonil on õigus sarnaseid ettepanekuid liita ja ettepanekuid täiendada ning teha ettepanek võimaliku elluviimise tagamiseks koostööd selle esitajaga.

Kõik ettepanekud koos komisjoni seisukohaga avalikustatakse valla veebilehel ja võitja selgitamiseks viiakse läbi hääletus.

Enne hääletust tutvustatakse ettepanekuid avalikult kõigile huvilistele, esitlusest tehakse taasesitamist võimaldav salvestis. Ellu viiakse üks või mitu ettepanekut, mis said hääletusel enim hääli.

Miniprojekt „Nutiõpe ja Ruhnu avastamine”

EHA TAMM
juhatuse liige

Vändra naisselts esitas sügisel Rohelise Jõemaa koostöökogule miniprojekti taotluse „Nutiõpe ja Ruhnu avastamine” ning koostöökogu juhatuse otsusega anti projektile positiivne hinnangu ja selle elluviimiseks eraldati 6029 eurot.

Oleme asunud projekti ellu viima. Nutiõpe toimub individuaalselt Vändra raamatukogu kaugtöötoas kümnele 55+ inimesele või puudega isikule. Nutiõpe algas 21. aprillist ja kestab kuni 30. oktoobrini.

Sama toetuslepingu

raames eraldatud rahastuse eest läheme 18.–20. juulini avastama Ruhnu saart.

Reisi korraldab Rändtigu. Osalejaid on 15. Reisi hind on ühe osaleja kohta 298 eurot, mis sisaldab bussi- ja laevasõitu, majutust kaheks ööpäevaks koos hommiku-, lõuna- ja õhtusöökidega, ekskursiooni kastiautoga, jalgsiekskursiooni koos muuseumi ja Korsi talu ning kirikute külastamisega.

Rakvere teatris tunnustati sotsiaalvaldkonna parimaid

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Aprillikuu lõpus tunnustas Eesti sotsiaaltöö assotsiatsioon (ESTA) Rakvere teatris sotsiaalvaldkonna silmapaistvamaid töötajaid – sotsiaaltöötajaid, lastekaitse spetsialiste, hooldustöötajaid, lapsehoidjaid, erinevaid asutusi ning teisi tublisid valdkonnas spetsialiste.

Sündmusel osalesid sotsiaalminister Karmen Joller ja riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees Signe Riisalo, kes rõhutasid valdkonnas vajalikku ekspertsust ning südamega töötegemist samaaegselt.

Auhindu jagati kokku 14 kategoorias ning kandidaate said esitada nii eraisikud kui ka tööandjad, kes märkavad ja väärtustavad sotsiaalvaldkonna töötaja panust oma kogukonnas.

Aasta sotsiaalvaldkonna asutuse kategoorias oli üritusele nomineeritud ka Vändra alevi hooldekandekeskus ja selle juhataja Silje Lang. „Võitu seekord küll ei tulnud, kuid olemine ka nomineeritute auväärseks seltskonnas on suur saavutus,” sõnas valla sotsiaalspetsialist Külli Karits.

Vändra alevi hooldekandekeskuse juhataja Silje Lang austamisüritusel Rakvere teatris.

ESTA Lääne piirkonna juhatus, kes hooldekandekeskuse ja Silje Langi kandidatuuri tunnustuse saamiseks esitas, on eriti välja toonud seda, et asutus on inimeste seas väga populaarne, mille teeninduse tase on tuntud üleriigiliselt, kuigi tegu on väikesel kohaliku munitsipaalhooldekoduga.

Lisaks märgiti ka seda,

et Silje Langi eestvedamisel toimuvad regulaarselt asutuses kohapeal koolitused töötajate pädevuse tõstmiseks. See võimaldab teadmisi omandada tuttavas keskkonnas ning viia õpitu ellu kohe vahetult klientidega töötades.

Samuti on hooldekandekeskuses pikaajaline traditsioon külastada regulaarselt teisi hoolekan-

deasutusi, et koguda teadmisi ja õppida teiste kogemustest ning samas jagatakse ka enda tööpraktikat.

Esile tõsteti ka asutuse kliendikesksust, et arvestatakse nii klientide kui ka nende lähedaste soovidega.

Hooldekandekeskusesse soovijatest on järjekord, sest see on hubane ja kodune, nagu päris kodu.

Hooldekodu puhkenurk.

Hooldekodu välisvaade.

DOONORIPÄEV

20.05.2025

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

KELL 09.00 – 11.00

Ootame kõiki vanu ja uusi doonoreid!

NB! Kaasa võtta isikut tõendav dokument!
(esmastel doonoritel vajalik ID-kaart või pass)

Lisainfo 4473 263

TULE JA TEE ÜKS HEATEGU!

Vändra katlamaja avamisel lõikasid linti Adven Eesti projektijuht Raimo Rebo (vasakult), Adven Eesti juht Raivo Melsas, Põhja-Pärnumaa vallavanem Madis Koit ja Adveni Lõuna-Eesti piirkonna tootmisjuht Aare Jalajas. FOTO: RIIN NURK

Uus katlamaja toob keskkonnasäästu

TUULI SOKMANN

Energiafirma Adven avas 10. aprillil Vändras oma uue hakkepuidukatlamaja ukse, pakkudes kohalikule kogukonnale võimalust uue rajatisega tutvuda. 0,85megavattise võimsusega katlamaja tagab tarbijale stabiilsema soojusenergia hinna, suurendab varustuskindlust ja vähendab keskkonnamõju.

Kui Vändra väiksem, Vana tänaval asuv katlamaja töötas juba aastaid biokütusel, siis piirkonna teise, fossiilset kütust kasutanud Jannseni tänava katlamaja asendamine jäi pikaks ajaks kinnistuprobleemide taha. Lahendus katlamaja uuendamiseks leiti koostöös vallajuhtidega – uus katlamaja ehitati Turu tänavale.

Äsja valminud katlamaja varustab toasoojaga

suuremat osa Vändrast. Katlamaja põhikütuseks on puiduhake, mida hantatakse eelkõige kohalikelt tarnijatelt.

„Vändra endine suurem katlamaja põhines varasemalt maagaasil ning energiakriisi aegu tuli ajutiselt üle viia põlevkiviõlile. Kuna nii gaasi kui põlevkiviõli hinnad kõiguvad vastavalt maailmaturu gaasi ja nafta hindadele märkimisväärselt, siis uus katlamaja toob tarbijale stabiilsema hinna. Lisaks sellele karmistuvad 2030. aastast keskkonnanõuded, mis tähendab, et fossiilsete kütustega jätkata ei ole mõistlik,” selgitas Adven Eesti juht Raivo Melsas.

Uus katlamaja on täisautomaatne ja kütuse kinnise vastuvõtusõlmega, mis aitab vältida visuaalselt häirivaid puiduhakke hunnikuid ja tolmu. Katlamaja valmimiseks kas-

vas ka Vändra küttevõrgu varustuskindlus.

„Senine ajutine lahendus põhines vaid ühel katlal, mille seiskudes oleks suurem osa Vändrast küteteta jäänud, nüüd on olemas ka reservkatel,” lisas Melsas.

Katlamaja ehitamisse investeeris Adven 1,3 miljonit eurot, millest 340 000 eurot finantseeris keskkonnainvesteeringute keskus. Investeering kergitas esialgu pea kaheksa protsendi võrra kaugkütte megavatt-tunni hinda.

„Investeeringute mõju on hinnas suurim esimesel kolmel aastal, seejärel hakkab kolmeaastaste intervallidega vähenema. Pikas vaates on uue katlamaja ehitamine nii hinna kui ka varustuskindluse seisukohalt igal juhul õige samm,” kinnitas Adveni juht.

Uus katlamaja varustab Vändra alevis toasoojaga

240 korterit ning lisaks kütab postkontorit, lasteaeda ja vallavalitsust.

Põhja-Pärnumaa vallavanem Madis Koit tänas katlamaja avamisel kohaliku kogukonna kannatlikkust.

„Liiga pikaks veninud lugu sai täna uue alguse. On hea meel, et uus katlamaja on täna valmis ja elanikel olemas stabiilse hinnaga energia paljudeks aastateks. Adveniga sujus koostöö ladusalt,” sõnas Koit ja lisas, et vallavalitsus toetas projekti enam kui 200 000 euroga ning ehitas juurdepääsutee katlamajani.

Energiasäästlik katlamaja on planeeritud piirkonda varustama järgmise 24 aasta jooksul.

Lisaks on Advenil kavas järgmise kolme aasta jooksul renoveerida ka Vändra kaugküttevõrku, et muuta see veelgi energiatõhusamaks.

Teadaanne

Põhja-Pärnumaa valla valitsus avaldab teadaande planeerimisseaduse § 108 lõike 1 alusel.

Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande ning vallavolikogu otsuste eelnõude avalik väljapanek toimub 16. detsembrist 2024 kuni 19. jaanuarini 2025.

Avalikud arutelud toimusid 4. märtsil kell 12.30 Pärnu-Jaagupi rahvamajas ja kell 17 Vändra kultuurimajas. Avalikul väljapanekul olid tuuleparkide potentsiaalset eelvalikulad nr 3A, 3B, 5, 7, 8, 9, 10 ja 12.

Avalikel aruteludel tutvustati tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja seisukohti ning vallavalitsuse põhjendatud seisukohti esitatud arvamustele. Põhjendati tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuste eelnõude koostamisel valitud lahendusi, kavandatava ehitise seonduvaid tegevusi ja eesmarke ning vastati muudele tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõude ja KSH esimese etapi aruannet puudutavatele küsimustele.

Avaliku väljapaneku ajal esitasid 121 isikut ja asutust arvamusi, seisukohti, küsimusi jne. Esitatud küsimused liigituvad peamiselt nelja kategooriasse: looduskeskonna küsimused (mõjud linnustikule, nahkhiirtele, väärtuslikele maastikele, Natura 2000 aladele, rohevõrgustikule), inimese tervise ja heaolu küsimused (mõjud müra, vibratsiooni, varjutusest ja nähtavusest), sotsiaal- ja majanduskeskkonna küsimused (mõjud kinnisvara hinnale, maakasutusele ning loodus- ja puhketurismile), muud küsimused (tuleviku keskkonnakahjud seoses käigust kõrvaldamisega, kinnisvara väärtuse vähenemine, tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu elanikele, kõigi tuuleparkide kumulatiivsed mõjud, kõrghaljastuse säilitamine, elanike tervishädade muutuse uuringu korraldamine tuuleparkide piirkonnas, ollakse nõus Tarva rahva vastusega tuuleparkide planeeringute suhtes vallas 15.01.25, ollakse tuuleparkide vastu).

Avalikel aruteludel küsiti ja diskuteeriti sarnastel teemadel.

Avalike arutelude eel võttis eriplaneeringu korraldaja koostöös eriplaneeringu konsultandi ja huvitatud isikutega välja eelvalikuala nr 5 ja vähendas seoses looduskaitseliste piirangutega eelvalikuala nr 7 piire.

Tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruannet ning vallavolikogu otsuste eelnõusid täiendatakse seoses otseliini lisamisega tuulepargist tootmispiirkonda ja kohustusega arendajale lahendada eriplaneeringuga tuuleparkide rajamisel ettevõtjatele ja vallaelanikele odava elektri pakumine.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus on eraldiseisva ja Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringuga mitteseotud kokkuleppe alusel võtnud endale vabatahtliku kohustuse viia läbi müra ja infraheli mõõtmised juba olemasolevas Sopi-Tootsi tuulepargis. Käesolev kokkulepe ei puuduta kavandatava eriplaneeringu esemeks olevaid tuuleparke ega tulene planeeringuprotsessist, vaid on kohaliku omavalitsuse poolt võetud täiendav meede.

Vallavalitsus on oma põhjendatud seisukohad arvamuste kohta teatanud isikutele personaalse e-kirjaga. Esitatud arvamusi ei ole tagasi võetud.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus selgitab, et valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruannet on koostatud enam kui neli aastat, selle käigus on otsitud koos kogukonnaga sobivad lahendusi. Eriplaneering koos selle KSHga on kooskõlastatud vastavate riigiametite poolt.

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuste eelnõudes ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandes vajalikud muudatused. Tehtavad muudatused ei muuda eriplaneeringu põhilahendust.

Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuste eelnõude ja KSH esimese etapi aruande avaliku väljapaneku käigus laekunud arvamuskirjade ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel on avalikustatud valla veebilehel www.pparnumaa.ee/ ehitus-ja-planeerimise/eriplaneeringud/tuuleparkide-eriplaneering.

Kaisma ja Kergu elanikud saavad Pärnusse sõiduks tellida liinibussi

Vastavalt Kaisma ja Kergu elanike soovile parandada ühendust maakonnakeskusega, teeb Pärnumaa ühistranspordikeskus alates 1. maist muudatusi bussiliinides.

Liin 41 (Pärnu–Libatse–Lehu): muudatused puhkepäevadel

Vähese nõudluse tõttu Lehu ja Mõisaküla peatuses muutub bussiliinil 41 varahommikune väljumine Lehust kell 6.30 puhkepäevadel tellitavaks.

Ilma tellimusega sõidab

buss laupäeviti, pühapäeviti ja riigipühadel kuni Lembitu peatuseni, kust väljub Pärnu suunas kell 6.35.

Liin 42-1 (Pärnu–Lehu) Liinibussi nr 42-1 esimene sõit Pärnust kell 9.05 muutub tööpäeviti tellitavaks liinilõigul Lehust edasi kuni Kaismani.

Muudetud liinilõigud Pärnu–Lehu–Kaisma ja Kaisma–Lehu–Pärnu saavad uue liininumbriga 43.

Uus liin 43 (Pärnu–Lehu–Kaisma)

Liinibuss 43 hakkab iga päev väljuma Lehust Pärnu suunas kell 10.22 senise 10.05 asemel. Tööpäeviti on võimalik tellimisel alustada sõitu juba Kaismalt kell 10.10. Kuna lisanud võimalus sõita Kaismalt, muutub tagasisõidu aeg Lehust Pärnusse kõikides peatustes 17 minutit hilisemaks.

Bussisõidu tellimiseks tuleb helistada telefonil 449 9060 hiljemalt eelmisel päeval kella 7–19.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Politsei operatiivsündmused

ALAR ABEL
piirkonnapolitseinik

20. märtsil kella 15 ajal anti politseile teada, et Suurejõe külas sõidab juhtimisõiguseeta mootorsõidukijuht. Patrull juhti küll ei tabanud, kuid tunnistaja ütluste ja filmitud video põhjal alustati väärteomenetlus ja mootorsõidukijuhti karistati rahatrahviga.

23. märtsil kella 21.18 ajal lõi Pärnu-Jaagupis üks mees teist mitmel korral rusikaga näopiirkonda. Alustati kriminaalmenetlust.

1. aprillil kella 22.32 ajal anti politseile teada, et Tootsi bussijaamas istub alkoholihoobes mees, kes keeldub sealt lahkumast ning seetõttu ei saa bussijaama lukustada. Patrulli kohale jõudes selgus, et mees ei taha bussijaamast lahkuda, sest tal pole kusagil ööbida. Kuna mees oli adekvaatne, ei viidud teda kainenema, vaid paigutati Pärnu täiskasvanute varjupaika.

2. aprillil kella 14.30 paiku sõitis Vaki külas sõiduauto teelt välja. Juht toimetati haiglasse kontrolli.

13. aprillil kella 21.01 ajal tabas patrull alkoholihoobes mootorsõidukijuhi. Alustati väärteomenetlust.

15. aprillil kella 15.35 ajal anti Tootsist teada, et alkoholihoobes mees laamendab korteris. Patrull leidis, et mees on ohtlik endale ning teistele ja viis mehe kainenema.

Tahan pöörata kogukonna tähelepanu sellele, et igasugused kelmid

FOTO: SHUTTERSTOCK

on hetkel väga aktiivsed. Peale välismaiste kelmide on tekkinud ka kohalikud kelmid, kes välismaalastest eeskuju võttes on hakanud inimesi petma.

Seega võivad petukõned telefonis olla ka eestikeelsed. Tuletan veelkord meelde, et kui teile helistatakse ning teatakse, et lähedasega on midagi halba juhtunud, siis katkestage kohe kõne ja helistage lähedasele, et veenduda kas see info vastab tõele.

Kelmid esinevad politseinikena, pangatöötajate ja nüüd ka finantsinspektsiooni töötajatena. Ükskõik, kellena ennast ka ei tutvustata, oma ID-kaardi PIN-koode ja pangakonto rekvisiite ei tohi kõrvalistele isikutele avaldada.

Õiged ametnikud ei tunne nende vastu huvi ka. Kõige haavatavamad on pettuste suhtes eakamad inimesed. Rääkige oma eakatele lähedastele veelkord võimalikust ohust ning soovitage kahtlased kõned kohe katkestada.

Ilusat kevadet kõigile

Politsei teenindussaali digikiosk.

FOTO: POLITSEI

Pärnu teenindus on lahti kolmel päeval nädalas

HEDY TAMMELEHT
PPA pressiesindaja

Alates reedest, 2. maist on politsei- ja piirivalveameti (PPA) Pärnu teenindussaal klientidele avatud esmaspäeval, teisipäeval ja reedel. Digikioskeid saab ka edaspidi kasutada kõigil tööpäevadel.

Pärnu politseijaoskonna teeninduse juhi Kaisa Tõniste sõnul on lahtiolekua vähendamine tingitud sellest, et järjest rohkem

inimesi taotleb oma dokumendi iseteeninduses. „Käesoleval aastal on 61% Pärnumaa inimestest taotlenud endale dokumendi PPA iseteeninduse kaudu. Selleks, et jõuaksime senisest tõhusamalt tegeleda iseteeninduses tehtud taotluste läbivaatamisega, on alates maikuust Pärnu teenindus ühe päeva vähem avatud,” selgitas Tõniste.

„Pärnu teenindussaali digikioskeid saab jätkuvalt kasutada esmaspäevast reedeni ning vajadu-

sel on inimestele kohapeal abiks ka klienditeenindaja. Digikioskites on võimalik teha endast dokumendifoto, anda sõrmejäljed ning allkirjanäidis. Seejärel saab jätkata dokumendi taotlemist iseteeninduses enda nutiseadmes, arvutis või kohapeal asuvas kliendi arvutis. Dokumendi kättesaamise kohaks on võimalik valida Selveri kauplus või PPA teenindussaal,” rääkis teeninduse juht.

Alates 1. jaanuarist on dokumendi kättesaamine

Selverist soodsam kui PPA teenindusest. Pärnus saab dokumenti tellida Suurejõe, Ülejõe või Pärnu Keskuse Selverisse, kust seda on võimalik kätte saada nii õhtusel ajal kui ka nädalavahetusel. Käesoleval aastal on seda võimalust kasutanud iga viies Pärnumaal dokumenti taotlenud inimene.

Klienditeeninduse lahtiolekuaegade ja muud dokumentide taotlemisega seonduvat infot leiab politsei veebilehelt www.politsei.ee.

Kaks ratast, üks aju – kasuta mõlemat!

ERICK-MARCK MUST
KEVIN ANDERSON
RISTO RAND
sisekaitseakadeemia kadetid

Elektritõukerattad ja teised kergliikurid on saanud linna- ja lühikese vahemaa liikumiseks osaks. Need pakuvad kiiret ja mugavat liikumisvõimalust, aga sellega kaasneb ka vastutus. Turvaline liikumine ei alga mitte liiklusemärgist, vaid meist endist – teadlikust ja hoolivast juhtimisest.

Jalgratastel ja kergliikuritel peavad olema nii kell kui ka nõuetekohased helkurid, sest need on olulised turvavahendid liikluses. Kell võimaldab sõitjal endast õigeaegselt märku anda, hoiatades jalakäijaid ja teisi liiklejaid. Helkurid

muudavad liikuri paremini nähtavaks pimedas ja halva nähtavuse korral, aidates ennetada õnnetusi. Need lihtsad, kuid vajalikud vahendid suurendavad oluliselt nii sõitja enda kui ka kaasliiklejate ohutust.

Oluline on meeles pidada, et kergliikur on mõeldud ainult ühele inimesele. Teise sõitja kaasa võtmine pole mitte ainult seadusevastane, vaid ka ohtlik – tasakaalu hoidmine on keerulisem, pidurdamine raskem ning tähelepanu hajub.

Alla 16aastased juhid peavad kandma kinnirihmatud jalgratturikiivrit, kuid soovituslik on kiivrit kanda ka täiskasvanutel. See väike kaitsevahend võib kukkumise või kokkupõrke korral ära hoida

tõsise vigastuse või isegi päästa elu.

Pimedal ajal või halva nähtavuse korral peab kergliikuril olema valgusallikas – et sind märgataks ja saaksid ise olukorrad paremini hinnata. Ja kuigi kergliikuriga tohib sõita kõnniteel, jalgrattateel või -rajal, võib sõiduteele minna ainult siis, kui muid võimalusi pole. Ka siis tuleb liikuda paremas ääres ja olla eriti ettevaatlik.

Väga oluline on ka see, et kergliikurit ei tohi juhtida joobnuna. Alkoholi või muud joovet tekitavad ained mõjutavad tugevalt reaktsioonikiirust ja tasakaalu, mistõttu muutub sõit ohtlikuks nii juhile endale kui ka teistele liiklejatele. Joobes juhtimine on liikluses üks suurimaid

riskitegureid ja on seadusega rangelt keelatud – see ei kuulu ei nalja ega „ainult paar meetrit” kategooriasse.

Lääne prefektuuris pandi 2023. aastal jalgratturite ja kergliikurijuhtide poolt toime 185 rikkumist, 2024. aastal 154 rikkumist ning tänavuse aasta jooksul on neid juba seni registreeritud 46. Liiklusõnnetusi, kus osales kergliikur, toimus 2023. aastal 44, mullu 53 ja tänavu on õnnetusi olnud juba viis. Need ei ole lihtsalt numbrid – iga rikkumine ja õnnetus tähendab kedagi, kes sai haiget või kelle elu muutus.

Me kõik soovime turvalist ja sõbralikku linna- ja eeskujulikult!

Vabane hoovis seisvast autoromust

Maikuus algab romusõidukite kokkukogumise kampaania, mille käigus saab kuu aja jooksul jäätmekäitlejatele tasuta üle anda vanu seisma jäänud sõidukeid.

Hoovis või põlluserval lagunevad autoromud on ohtlikud jäätmed, mis kujutavad ohtu nii inimeste tervisele kui keskkonnale.

Kui vana romu õigesti käidelda, saab sellest aga varuosi ning väärtuslikku materjali, millest toota näiteks uusi sõidukeid või muid tooteid.

Kui tavaliselt peab inimene romusõiduki jäätmekäitlejale ise ära viima või organiseerima selle transpordi ja tasuma romusõiduki äraveo eest, siis kampaania käigus tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid. Kampaania käigus äraveetavate romusõidukite eest raha ei maksta.

Enda nimel olevale sõidukile äraveo tellimine

Kui romusõiduki äraveo tellib selle omanik, siis tuleb tal esitada jäätmekäitlejale kehtiv registreerimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma läinud, saab ühendust võtta transpordiametiga, kes edastab omanikule vajalikud dokumendid. Kampaania ajal on registratunnistuse digidokumendi väljastamine tasuta.

Teise inimese nimel ole-

HOOV PUHTAKS!

LASE OMA AUTOROMU TASUTA ÄRA VIIA!

12.05.-09.06.2025

vale romusõidukile äraveo tellimine

Kui inimese hoovis seisv romusõiduk kuulub hoopis kellelegi teisele, siis tasub võtta ühendust transpordiametiga (info@transpordiamet.ee). Ametile tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus, misjärel võetakse ühendust auto omanikuga ja palutakse vormistada volitus sõiduki üleandmiseks jäätmekäitlejale. Jäätmekäitleja tuleb romule järgi ning kustutab sõiduki registrist.

Kui sõiduk ei ole registreeritud kellegi nimele Veendu transpordiametiga

ti e-teeninduse taustakontrollist, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui ei ole, kuid sõiduk on tuvastatav (olemas registreerimisnumber või VIN-kood), siis pole see takistuseks – kampaania käigus on esmakordselt võimalik ära anda ka selliseid sõidukeid, mis on liiklusregistrist kustutatud. Võta ühendust jäätmekäitlejaga, kes viib omanikuta romu ära.

Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida alates 12. maist kuni 9. juunini. Veo tellimiseks tuleb ühendust võtta autolammutuste liidu (info@elv.ee, 5787 7233) või Kuusakoski

ASga (firma@kuusakoski.ee, 13660). Veendu, et romule järgi tulevale püksirile oleks tagatud vaba ligipääs ning ohutu teenindusruum.

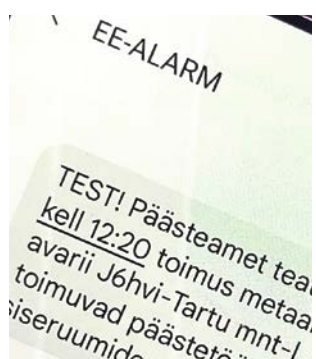
Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise kohta: www.kliimaministeerium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toimub kliimaministeeriumi, keskkonnaameti, transpordiameti, Eesti autolammutuste liidu ja Kuusakoski Asi koostöös. Kampaania toimub sel aastal kuuendat korda. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäitlejatele üle antud kokku üle 1400 romusõiduki.

Ohuteavitused jõuavad inimeseni eelistatud keeles

KRISTINA KUKK
siseministeeriumi kommunikatsiooninõunik

Alates 15. aprillist hakkavad ohualapõhised SMSid jõudma inimesteni nende eelistatud keeles – eesti, inglise või vene keeles. Selleks, et vajalik info jõuaks sinuni kiiresti ja oleks üheselt arusaadav, on oluline juba täna oma mobiilioperaatori juures keeleelistus üle vaadata ning vajadusel seda muuta.

SMS ohuteavitus. FOTO: SISEMINISTEERIUM

Siseministeeriumi nõuniku ja keele-eelistuse projektijuhi Kadi Luht-Kallase sõnul muudab uuendus teavitused lühemaks ja arusaadavamaks. „Kui varasemalt saadeti sõnum sageli kolmes keeles korraga, siis nüüd jõuab ohuteavitus inimesteni vaid nende eelistatud keeles. See aitab vältida segadust ja vähendab hädaabinumbri 112 ning riigiinfo-telefonini 1247 koormust,” selgitas ta.

Miks see on oluline?

Ohualapõhine SMS on üks osa Eesti ohuteavituse süsteemist EE-ALARM, mis hõlmab ka sireenivõrgustikku, Eesti.ee ja Ole valmis! mobiilirakendusi, ribatekste ETV ja ETV+ kanalitel ning RDS-teavitusi vikerraadios.

Ohuteavitused saadetakse olukordades, mis võivad ohustada inimeste elu, tervist või riigi julge-

olekut. Näiteks võib päästeamet saata teavituse suure tulekahju korral, politsei- ja piirivalveamet massiliste korratuste ajal või terviseamet, kui levib terviseriskiga seotud ohtlik toit. Samuti võivad kaitseväge ja päästeamet edastada juhiseid varjumiseks või evakueerumiseks, kui olukord seda nõuab.

Sõnumi saatjaks on EE-ALARM ja kui sul on Eesti telefoninumber, näed sõnumit selle saatjanimega. Kui aga kasutad välisriigi numbrit, saabub teavitus numbrilt +372 5950 0000. Ohust võib märku anda ka ohusireeni kõlamine.

Mida teha, kui saad ohuteavituse?

Kui saad ohuteavituse sõnumi, võta seda alati tõsiselt, sest riigi ametkonnad saadavad ohuteavitusi ainult reaalsete ohtude korral. Loe hoolikalt läbi,

milles oht seisneb ja milliseid juhiseid antakse. Jälgi ametlikke infokanaleid, milleks on kriis.ee leht, samuti riigiinfotelefon 1247.

Tasub tähele panna, et igas ohuolukorras saadetakse vähemalt kaks sõnumit: esimene ohu alguses ja teine siis, kui see on möödas. Vajadusel saadetakse lisaks täiendavaid teavitusi.

Kuidas keele-eelistust muuta?

Keele-eelistus määratakse operaatori andmekogude põhjal ning enamasti on see vastavalt lepingule juba sobivas keeles. Probleeme võib tekkida töödaja numbritega, eriti kui need pole kasutajaga seotud. Olenemata sellest, et keele-eelistust saab igal ajal muuta, soovitame mitte jätta selle määramist viimasele hetkele, vaid teha valik juba täna.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Kuidas taotleda puudega inimese sõiduki parkimiskaarti?

Parkimiskaardi taotlemiseks tuleb pöörduda elukohajärgse omavalitsuse poole ning taotlemiseks tuleb esitada kehtiv isikut tõendav dokument, 3 x 4 cm foto parkimiskaardi taotlejast ja pere- või eriarsti teatis, kui inimene taotleb ajutist parkimiskaarti.

Parkimiskaardi kasutamise nõuded

Parkimiskaart väljastatakse inimesele, mitte sõidukile ja see annab parkimisõiguse ainult juhul, kui sõidukit juhib parkimiskaardi saanud inimene ise või teda sõidutatakse selle sõidukiga.

Kindlasti tuleb tähele panna, et parkimise ajal peab kaardi esikülj olema armatuurlaual nähtaval kohal, et kontrollil oleks võimalik tuvastada kaardi registreerimisnumber, kehtivusaeg ja väljaandja.

Parkimiskaart tunnistatakse kehtetuks, kui see antakse inimesele, kel ei ole selle kasutamiseks õigust või kui puudega inimest teenindav juht ei kasuta kaarti sihipäraselt.

Kaardi kaotamisel või varastamisel tuleks sellest kohe teada anda parkimiskaardi väljaandjale ning taotleda uus kaart. Samamoodi tuleb parkimiskaardi kehtivusaja lõppemisel jällegi pöörduda kohaliku omavalitsuse poole uue kaardi taotlemiseks.

Kaardiga kaasnevad õigused

Puudega inimese parkimiskaardiga tohib parkida avalikes tasulistes parkimiskohtades tasuta. Aga silmas tuleb pidada, et soodustust ei laiene eraparklatele.

Asulas tohib kaardi kasutaja peatada ja parkida oma sõiduki peatumist või parkimist keelava liiklusemärgi mõjupiirkonnas nii, et seisev sõiduk asub täielikult kõnniteel ning jalakäijale on jäetud sõiduteest kaugemal kõnniteeserval vabaks vähemalt 1,5 meetri laiune käiguriiba.

Silmas tuleb pidada, et parkida ei tohi kohtadesse, kus sõidutee on tähistatud peatumist keelava kollase pidevjoonega.

Veel on kaardi kasutajal õigus parkida piiratud parkimisajaga avalikus parklas ettenähtust kauem ning õuealal väljaspool parklat kohas, kus see ei takista jalakäijaid ega muuda teiste sõidukite liiklemist võimalusteks.

Asulas tohib kaardi kasutaja peatuda peatumist keelava märgi mõjupiirkonnas, võimaldamaks liikumis- või nägemispuudega inimesel sõidukisse siseneda või sealt väljuda.

Parkimiskaardi kasutamisel kehtib ka hea tavava, et kui kaardi taotleja on ise roolis, kuid ei plaani autost väljuda, siis ta ei pargi autot „Puudega inimese” märgiga tähistatud parkimiskohale, sest mõni teine parkimiskaardi kasutaja võib seda kohta enam vajada.

Põhja-Pärnumaa vallas väljastavad parkimiskaarte Krista Lindmäe Tootsis (tel 5376 1671, krista.lindmae@pparnumaa.ee), Eret Pank Vändras (tel 5872 2201, eret.pank@pparnumaa.ee) ning Külli Karits Pärnuta Jaagupis (tel 5328 4626, kylli.karits@pparnumaa.ee).

Osalejatel tuli läbida ka takistusrada.

FOTOD: MARGIT KAUR

Liilia retk teeb Vändra tuntuks

SILVIA PALUOJA
Naiskodukaitses Pärnumaa ringkond

Ühel aprillikuu pühapäeva pärastlõunal finišeerusid Vändras patrullvõistlusest Liilia retk osavõtjad – üheksa neljaliikmelist võistkonda.

Naiskodukaitsjad ja nende järelkasv, kodutütred, läbisid rohkem kui ööpäevaga poolsada kilomeetrit ja 15 kontrollpunkti, seljas paarikümne kilomeetri täisvarustusega kandam.

„Liilia retk ei ole pelgalt ainult nii-öelda mõõduvõtja võistlus, vaid see on ka praktika ja kogemus tulevaseks eluks, sest need olukorrad võivad ette tulla igapäevaelus, kriisi- ja sõjaolukorras,” sõnas Lääne maakaitseringkonna ülem, Kaitseliidu Pärnumaa maleva pealik Raigo Paimla retke lõpetamisel Vändra kultuurimajas.

Patrullvõistluse start anti võistkondadele 5. aprilli hommikul Kaitseliidu Vändra kodu eest Pikal tänaval. Ilmataat oli maa üllatusena valge õrna vaibaga katnud ning tuule põhja pööranud, kuid Naiskodukaitses (NKK) Tallinna, Tartu, Harju, Jõgeva, Järva, Lääne ja kaks Pärnumaa ringkonna ning kodutütarde neljaliikmelist võistkonda läksid reipalt rajale, ees rohkem kui ööpäevane katsumus.

Pühapäeva, 6. aprilli lõunaks lõid kohtunikud

Kannatanule esmaabi andmine.

punktid kokku ja kolmanda patrullvõistluse Liilia retk võitjaks tõusis NKK Lääne ringkonna võistkond. Kuldsed medalid pani nelikule kaela NKK Pärnumaa ringkonna esinaine Leiu Lepik. „Läänlased edestasid napilt pärnumaalasi,” mainis Lepik.

„Meile meeldib matkata ja kui ringkonnas jagati Liilia retke infot, registreerusime, sest see on võimalus oma võimeid proovile panna,” ütles võistkonna liige Anneli Peegel. Peegel on osalenud eelmistel Liilia retkedel ja tema jutu järgi on patrullvõistlusel igal aastal midagi uut ja huvitavat.

Läänlaste arvates oli ägedaim kontrollpunkt see, kus neil tuli ehitada spagetitorn. Henrieth Kampmann kirjeldas, kuidas nad 133 sentimeetrise

„torni” püstitasid niimoodi, et ühel pandi silmad kinni, teisel käed, kolmandal kõrvad ja neljandal suu.

Liiliaretkelised pidid hoidma oma elutalonge ehk vältima „vaenlase” kätte sattumist. Vastutegevust kehastasid Kaitseliidu liikmed ning nende ülesanne oli tabada võistkondi, kes ei liigu varjatult ning nende tabamiseks olid patrullid, vaatluspunktid, valved, varitsused, haarangud.

„Vastutegevus oli huvitav, pani pinget peale, nad ei lasknud meil tee peal jalgutada, suunasid metsas käima ja selles mõttes tegi võistluse põnevamaks, aga nad olid mõistlikud ja arvestasid meie võimetega,” arvas Kertu Kütmann võitjavõistkonnast.

Pärnumaa ringkonna

kodutütred osalesid patrullvõistlusel oma võistkonnaga, tingimus oli, et võistlejad peavad olema vähemalt 15aastased. Esindatud oli Vändra, Saarde ja Jõõpre. Neidude sõnul oli rada ja distants jõukohane, aga ilmataat võinuks lumega ehmata mise ja miinuskraadid edasi lükata ning vastutegevus võinuks olla leebem.

Kolmandat aprilli toimunud, NKK Vändra jaoks algatatud ja korraldatud patrullvõistluse raja- ja kaitseliitlane Peedu Perner rääkis, et linnulennult oli rada 35 kilomeetrit, aga kogu trass ligemale 50 kilomeetrit.

„Meil oli ette nähtud aeg, millal nad kuskile jõuavad ja vaatasime, kuidas seda rada maastikult võimalikult mitmekesistada, metsa ja lagendikku

Üks katsumusi oli karjäärist inimese päästmine.

saada,” selgitas Perner. „Siin Vändra kandis on trassi kujundamine naturaalse keeruline, siit Pärnu poole on kõik väga põllune, metsa on raske leida ja on piirangud, loodushoiukohad, kuhu ei tohtinud minna. Aga kasutasime ära kohalikke omapärasid, näiteks karjääri, kus võistlejad tegid takistusjooksu.”

Raigo Paimla ütles, et ta külastas kontrollpunkte ja vaatas, kuidas patrullvõistlus kulgeb. Tema arvates oli huvitav ja võistlejatele üsna kasulik punkt see, kus oli vaja päästa veest inimene.

„Võimalus oli kasutada erinevaid vahendeid, aga see oli nii-öelda kompleksharjutus, tuli mõelda erinevatele teguritele ja kõigepealt sellele, kuidas inimene veest välja saada ja millised on järgnevad te-

gevused, sest on hulk protseduure, mis tuleb läbi teha, eriti kui päästetu on alajahtunud,” kirjeldas Paimla kogetut.

Paimla lisas, et sellise patrullvõistluse korraldamisele eelneb põhjalik planeerimine ja ta tunnustas neid, kes selle kohustuse on vabatahtlikult võtnud.

Lepik mainis temani kostnud võistlejate tagasidest, et rada oli normaalne, aga ka seda, et rada oli raske, sest kevadisel ajal on ületatavad kraavid vett täis ja metsaalune pole veel kuivanud. „Selline patrullvõistlus ei ole nagu matk, et kõnnid külavahel mööda teed,” ütles Lepik, kelle sõnul on Liilia retk 2026 mõtted juba kirjas ja plaanimine hakkab aastavahetuse järel.

Artikkel ilmus algselt Pärnu Postimehes.

Kogukonnad löövad talgupäeval innukalt kaasa

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Maikuu esimesel laupäeval, 3. mail toimub traditsiooniliselt üle-eestiline Teeme Ära talgupäev.

Koostöös päästeametiga on sel kevadel tähelepanu all kogukondade kriisivalmidus ja kerkuskeskuste loomine. Raamataastale kohaselt kutsutakse inimesi hoogustama raamaturinglust ja meisterdama selleks raamatujagamise kappe.

Koostöös Rohetiigri algatusega „Hakkab looma!” saavad eestimaalased talgupäeval kaunistada, mil-line on meie ühine Eesti aastal 2050. Kogunedes pärast talgutöid pere, sõprade, kolleegide või kogukonnaga unistama soovitud tulevikust, saab anda oma panuse selle loomisse. Hiljem analüüsivad teadlased kogutud unistusi, et aidata ka otsustajatel meie ühist uut Eesti visiooni tõhusamalt ellu viia.

Põhja-Pärnumaal on talgupäeva raames registreeritud 11 talgut, milles

löövad kaasa erinevad kogukonnad. Talgud pakuvad võimalust osaleda nii heakorratöödes kui ka loovates unistamistalgutes ja mõttetalgutel kogukonna turvalisuse teemadel.

Kõige rohkem talgud toimub 3. mail, kui valla eri paigus käivad tööd hommikust õhtuni. Näiteks korrustatakse Suurejõe külaplatsi ja mänguväljakut, Pärnu-Jaagupis

kirikuaeda ja Uduveres parki. Vändras toimuvad heakorratööd ja raamatukogus unistamistalgud. Suurimaks osalejate arvuga ettevõtmiseks kujuneb Vändra gümnaasiumi talguprojekt, mis algab 19. mail ning keskendub elurikkuse kasvatamisele kooli õppeaias.

Libatse külas võetakse korraga ette nii heakord kui ka kerkuskeskuse ra-

jamise ettevalmistust. Kase talus peetavad talgud hõlmavad korraga viit erinevat tegevussuunda – sealhulgas mõttetalgud ja unistamine.

Teeme Ära on rohkem kui ühepäevane tööaktsioon. Kõigil, kel vähegi võimalik, tasub talgutel kaasa lüüa – koos tegutsedes sünnivad kõige suuremad ja kestvamad muutused.

TEEME ÄRA TALGUD PÕHJA-PÄRNUMAAL

- **Suurejõe külaplatsi ja mänguväljaku korrustamine** (Suurejõe, Vändra mnt 13). Talgud toimuvad 3. mail kella 17–20. Kogunemine kell 17 Suurejõe rahvamaja II parklas (rahvamajast üle maantee).
- **Uduvere lastepargi heakorratalgud** (Pärnu-Jaagupi alev, Uduvere park). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.
- **Pärnu-Jaagupi kirikuaia koristustalgud** (Pärnu-Jaagupi alev). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.
- **Heakorratalgud Vändra alevis** (Vändra alev). Kohtume Vändra Konsumi parklas. Talgud toimuvad 3. mail kella 11–14.
- **Jõelega** (Rahkama, Staadioni 6-70). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.
- **Vahenurme seiklusrada ja spordi-**

- plats** (Vahenurme, Puisniidu tee L1). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.
- **Kase talu talgud** (Aasa, Kase talu). Talgud toimuvad 4. mail kella 10–16.
- **Hakkab looma! unistamispea Põhja-Pärnumaa raamatukogus** (Vändra alev, Pilve 2). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–12.
- **KÜ Võidula 1 kogukonna turvalisus** (Võidula 1). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.
- **Vändra gümnaasiumi talgud – Elurikkad õppeaiad, unistamistalgud** (Vändra alev, Kooli 13). Talgud toimuvad 19. mai kella 9st kuni 5. juuni kella 15ni.
- **Libatse küla heakorratööd ja kerkuskeskuse rajamise alustamine** (Libatse küla). Talgud toimuvad 3. mail kella 10–16.

Pärnjõe koolis toimunud kogukonnale suunatud tuleohutuse ja kriisivalmiduse koolitus.

Turvalisus algab teadlikkusest

1. aprillil toimus Pärnjõe koolis kogukonnale suunatud tuleohutuse ja kriisivalmiduse koolitus, kus kodude tuleohutuse teemal jagas praktilisi näpunäiteid Pärnu-Jaagupi ja Vändra päästekomando pealik Raul Toome.

Osalejad said teada, kuidas ennetada kodust tulekahju ning mida teha, kui oht on juba tekkinud. Räägiti ka suitsu- ja vinguandurite olulisusest.

Kriisiolukordades hakkamasaamise osas jagasid oma kogemusi ja

teadmisi Taali vabatahtliku pääste juhatuse liige Kaire Parts ning Taali vabatahtlik noor Aile Parts. Kogukonnale tutvustati kriisiolukordadeks vajaminevaid esmavajalikke esemeid.

Lisaks said koolitusel osalejad ise proovida kaasaskantaval gaasipliidil toidu valmistamist ning generaatori käivitamist. Suur tänu päästeametile koolituse korraldamise eest ning kõikidele esinejatele ja osalejatele panuse eest turvalisema kogukonna loomisel.

Kriisivarudest rääkisid Taali vabatahtlikud Kaire (paremal) ja Aile Parts.

Teeme Ära!

Tule talgutele, leiad turvatunde!

3. mail 2025
toimub üle Eesti taas ühine talgupäev.

Vjatšeslav, vabatahtlik päästja ja talguline:
Muuga vabatahtlikud päästjad tulevad sel talgupäeval oma kogukonnale appi. Teeme vajalikke talgutöid ja nõustame inimesi kriisiolukorras valmistumisel, et aidata üheskoos leida turvatunnet.

Lapsed näitasid neljandat aastat toetust veteranidele

LEIU LEPIK

Naiskodukaitse Vändra jaoskond

Naiskodukaitse Vändra jaoskond koostöös Kaitseliidu Vändra rühma liikmete ja Vändra kultuurimajaga korraldas järjekorras neljandat Sinilille lasteürituse. Ürituse eesmärk on Kaitseliidu ja Kaitseväe veteranidele toetuse näitamine ja annetuste kogumine.

Vändra parki kogunes hulganisti väikseid jooksupru, kes said kaheeu-rose osaluspanuse eest rinda sinilillemärgi ja koha takistusjooksu stardis. Rajal silkamas oli üle 80

Sinilille lasteüritus Vändra pargis.

FOTO: LEIU LEPIK

rõõmsa lapse. Pisematel aitasid rada läbida vanemad ja vanavanemad.

Kaitseliidu liikmete poolt oli üles seatud jao- telk, üksikvõitleja õõbimispaik, relvad ja varus-

tus. Naiskodukaitse tutvustas evakuaatsioonikoti sisu. Igale pereliikmele oli miskit vaatamiseks ja uurimiseks.

Alates 2014. aastast viib Eesti vigastatud võitlejate

ühing koostöös Naiskodukaitsega igal kevadel aprillis läbi Sinilillekampaa- niat, mis kutsub üles kandma Sinilille rinnamärgi Kaitseväe ja Kaitse- liidu veteranide ning nende lähedaste tunnustuseks.

2025. aasta kevadel kogutakse raha, et toetada veterane ja nende vaimset tervist.

Tänapäeva veteranid on osalenud rahvusvahelistel sõjalistel ja rahutagamise operatsioonidel Horvaatias, Liibanonis, Bosnia ja Hertsegoviinas, Kosovos, Kesk-Aafrika Vabariigis, Iraagis, Afganistanis, Malis, Iisraelis, Süürias, Ma-

kedoonias, Adeni lähel ja Vahemerel.

Veterane on meie seas üle 3000 – nende pered ja kodud on kõikjal üle Eesti, neid võib leida tegutsemas väga erinevatel elu- ja huvialadel. Neid vapraid mehi ja naisi jääb alati ühendama missioonikogemus ja jätkuv tahe seista Eesti riigi ja rahva vabaduse eest.

Riik ja meie liitlased on Kaitseväe ja Kaitseliidu veterane alati kõrgelt hinnanud, kuid neile on oluline ka lähedaste, kolleegide, sõprade ja kogu rahva toetus. Veteranide sümboliks on Sinilill, millega saab igaüks näidata, et väär-

tustame nende panust meie ühise julgeoleku heaks.

Iga Sinilille märk, mille on valmistanud sihtasutuse Hea Hoog vahendusel vaimsete ja psüühiliste erivajadustega inimesed üle Eesti, on unikaalne käsitöö. Kõikjal Eestis aitavad Sinilille sõnumit ja märke levitada ning annetusi koguda Naiskodukaitse vabatahtlikud. Sinilille rinnamärgiga toetad Eesti vigastatud võitlejate ühikut abistamiseks nii veterane kui teisi Eesti inimesi.

Suur tänu osalejatele! Teie panus on väga oluline.

Rinnavähi sõeluuringule on kutsutud rekordarv naisi

Möödunud aastal osales Pärnumaal rinnavähi sõeluuringul 67% maakonnas kutsutud naistest. Sel korral on rinnavähi sõeluuringu sihtrühm laiendunud ning tervisekassa kutsub rinnavähi sõeluuringule rohkem kui 113 000 Eesti naist vanuses 50–74. Pärnumaalt on kutsutud ligi 7600 naist.

Rinnavähi sõeluuring aitab pahaloomulise kasvaja avastada varakult, mil võimalus terveks saada ja terveks jääda on oluliselt suurem kui hilisemas staadiumis avastatud haiguse korral.

Varajases ehk esimeses või teises staadiumis avastatud kasvaja puhul on viis aastat pärast diagnoosi saamist elus enam kui 90 protsenti naistest, sõeluuringu väliselt leitud rinnavähiga naiste puhul on see näitaja aga 74 protsenti.

„Igal aastal aitab sõeluuring päästa sadade naiste elu, sest pahaloomuline kasvaja leitakse regulaarse uuringuga tihitipeale enne, kui see hakkab enesetundes märku andma. Meil on väga heal tasemel ravivõimalused ja raviga alustamine algstaadiumis tagab tervenemise,” rõhutas Põhja-Eesti regionaalhaigla onkoloog dr Riina Kütner sõeluuringul osalemise tähtsust.

„Mõistetavalt ei soovi keegi meist mõelda võimalusele haigestuda, kuid kahjuks on rinnavähk endiselt Eesti naistel kõige sagedamini esinev vähivorm. Seepärast, head naised, kui olete sõeluuringule kutsutud, palun kasutage seda võimalust. Paraku võib rinnavähki esineda ka noortel, kuid haigestumise risk tõuseb vanusega, eriti üle 50-aastastel naistel,” lisas Kütner.

Uuring on tasuta nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata naistele.

„Aasta-aastalt liigume selles suunas, et sõeluuring oleks järjest enamatele naistele kättesaadav. Eelmisel aastal lisandusid sõeluuringu sihtrühma 70- ja 74-aastased

MAMMOGRAAFIABUSS PÄRNUMAAL

	BUSSI ASUKOHT	VASTUVÕTUAEG
KILINGI-NÕMME	Pärnu 37, Coopi kaupluse parkla	5.–7. mai
HÄÄDEMEESTE	Pärnu mnt 40, Häädemeeste Coop parkla	8.–9. mai
TAMMISTE	Kellukese tee 2, Tammiste Coopi kaupluse parkla	12. mai
PAIKUSE	Pärnade pst 1, Coopi kaupluse parkla	13. mai
SINDI	Jaama 8, Coopi kaupluse parkla	14. mai
TORI	Pärnu mnt.3, Coopi kaupluse parkla	15. mai
TÖSTAMAA	Varbla mnt 24, Tõstamaa perearstikeskuse ees	20. mai
AUDRU	Pärna allee 7, Audru osavallakeskuse parkla	21. mai
PÄRNU-JAAGUPI	Pärnu mnt 16, kaubamaja parkla	22.–23. mai
LIHULA	Tallinna mnt 1a, kultuurikeskuse parkla	26.–27. mai
VÄNDRA	Pärnu-Paide mnt 2, kultuurimaja parkla	28.–30. mai

Mammograafiabussi saab endale saab aja broneerida esmaspäevast reedeni kella 8–16 telefonil 600 3155.

Oleme üksteise

TURVAVÕRK

Tuletame lähedastele meelde, et sõeluuringul käimine on oluline.

Kelle aasta on?

TERVISEKASSA

sõeluuring.ee

Elu on ees

naised, tänavu kutsume uuringule ka 72-aastaseid naisi. Sihtrühma laiendamine on suur samm edasi raskete vähijuhtude ennetamisel, kuid kahjuks nägime eelmisel aastal, et 74-aastastest naistest osales sõeluuringul vaid 55 protsenti kutsututest, samal ajal kui 50-aastastest naistest osales 70 protsenti,” ütles tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna, julgustades kõiki uuringule kutsutud naisi oma tervist kontrollima.

Lisaks soovib tervisekassa hakata sõeluuringule kutsuma ka nooremaid naisi, kellel on geneetilise eelsoodumuse tõttu suurem risk haigestuda rinnavähki. „Suve alguses katsetatakse geenianalüüsi liikumise korraldust ja suve lõpus algavad koolitused ämmaemandatele, et kõik osapooled oleksid teenuse käivitamiseks valmis,” täpsustas Suurna.

Mai on rahvusvaheline rinnavähi ennetuse kuu, mille raames juhib tervisekassa kampaaniaga „Turvavõrk” tähelepanu rinnavähi sõeluuringus osalemise olulisusele. Teavituskampaania keskmes on toodud pere-, sõprus- ja kogukonnad, kes toetavad üksteist nii elu ilusail kui ka keerulisil hetkil.

Rinnavähi sõeluuringus kutsuvad naisi osalema Eesti tuntud ja tunnustatud näitlejannad Anne Reemann, Piret Kalda ja Epp Eespäev, kelle lähedased on pidanud võitlust erinevate vähivormidega.

„Kui kuskilt ei valuta ja tervisemure endast märku ei anna, kipume oma tervise peale mõtlemist kiire argipäevas tihti tundmatusse tulevikku lükkama. Emade, tütarde, sõbrannade ja kolleegidena on meil aga võimalus ja isegi lausa kohustus tuletada üksteisele meelde oma tervist kontrollida. Hoolime iseenda ja lähedaste tervisest ning tuletame üksteisele meelde, kui on aeg minna sõeluuringule,” pani Anne Reemann kõigile naistele südamele.

Kuidas sõeluuringul osaleda?

Eestis kutsutakse rinnavähi sõeluuringule 50–74-aastaseid naisi iga kahe aasta tagant.

2025. aastal on tasuta uuringule kutsutud kõik

naised, ka ravikindlustamata, sünniaastatega 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975.

Sõeluuringul osalemiseks ei pea jääma kutset ootama. Kui kuulud sel aastal sõeluuringu sihtrühma, võid pöörduda otse ravisutuse poole või broneerida aja terviseportaalil.

Rinnavähi sõeluuringul saab osaleda nii tervishoiuasutuses kui ka mammograafiabussis. Vajalikud kontaktid leiad veebilehelt soeluuring.ee/rinnavahk/.

Rinnauuringule saavad naised minna ka siis, kui nad ei kuulu sõeluuringu sihtrühma. Selleks tuleb pöörduda oma pere- või naistearsti poole, kes kontrollib sinu tervist ja vajadusel suunab saatekirjaga rinnauuringule. Teiseks võimaluseks on broneerida aeg rinnakabinetti, kuhu saab pöörduda ilma saatekirjata ja tasuta (visiiditasu 5 €). Rinnakabinetti on oodatud igas vanuses naised, kel on küsimusi või probleeme rindadega.

Pärnumaa rinnakabinetti asub Pärnu haiglas, tel 447 3561.

Aprillikuust laienesid eriõdede õigused EMOdes

Alates käesoleva aasta aprillist antakse Eesti erakorralise meditsiini osakondades (EMO) töötavatele eriõdedele õigus vastu võtta kergemate tervisemuredega ehk rohelisse või sinisesse triaazikategooriasse kuuluvaid patsiente. Muudatus parandab EMODE töökorraldust ning vähendab arstide töökoormust.

„Erakorralise meditsiini osakonda saabumisel jaotatakse patsiendid raskusastme järgi triaazikategooriatesse, mida on kokku viis. Triaazi viib läbi triaaziõde, kasutades vajadusel erakorralise meditsiini osakonna valvearsti abi. Uue korra kohaselt saavad eriõded õiguse iseseisvalt vastu võtta patsiente, kelle seisund vastab rohelisele või sinisele kategooriale,” selgitas tervisekassa õendusabi teenusejuht Aivar Koppas.

Rohelise triaazikategooriaga patsientide puhul on tegemist terviseprobleemidega, mis ei vaja kiiret erakorralist sekkumist ning aeg eriõde või arstini on kuni kolm tundi. Sinise kategooria patsiendid ei vaja erakorralist abi ja

nende tervises seisund ei kvalifitseeru eelnevate triaazikategooriate alla. Nende patsientide puhul on aeg eriõde või arstini kuni kuus tundi.

Haiglate erakorralise meditsiini osakondades on isepöördujate arv olnud viimase nelja aasta jooksul kasvutrendis – 2024. aastal oli isepöördujate arv juurdekasv 7%. Põhja-Eesti regionaalhaigla erakorralise meditsiini keskuse juht Marit Märk tõdes, et rohelise ja sinise triaazi kategooriaga patsiendid moodustasid kõikidest isepöördujatest 76%,

kellest pooled ei vajanud eriarsti vastuvõttu.

„Erakorralise meditsiini osakonna fookus isepöördujate tsoonis on erakorralise arstiabi andmine kiiret sekkumist vajava tervises seisundiga saabunud patsiendile, kellega peab tegelema erakorralise meditsiini arst või muu eriala spetsialist. Kergema tervisemurega patsiente teenindab eriõde, kes on saanud erialase ettevalmistuse ja omab kliinilise töö kogemust erakorralise meditsiini osakonnas. Muudatuse eesmärk on vähendada arstide töökoormust isepöördujate tsoonis ja vabastada arsti ressursi kõrgema prioriteediga patsientide käsitlemiseks, kes saavad eluohtlikus ja potsentsiaalselt eluohtlikus seisundis kiirabiga,” ütles ta.

Aivar Koppase sõnul võimaldab eriõdede suurem roll EMODE töös suunata ressursse efektiivsemalt, võimaldades arstidel keskenduda patsientidele, kelle seisund on kriitilisem.

„Samal ajal tagatakse ka kergemate tervisemuredega patsientidele kiire ja asjatundlik abi, vähen-

dades EMODE ülekoormust ning ooteaegu. Eriõdede pädevuse laiendamine on osa laiemast strateegiast, mis keskendub tervishoiutöötajate rollide selgemale jaotusele vastavalt nende oskustele ja pädevustele. See võimaldab igal spetsialistil panustada sinna, kus tema teadmised ja kogemused toovad patsientidele kõige suuremat kasu. Muudatus aitab parandada tervishoiusüsteemi tõhusust ning loob eeldused ka teiste tervishoiuvaldkondade töökorralduse kaasajastamiseks,” lisas Koppas.

Vähidianoosi saanud viljandlanna: Hoolige oma tervisest!

Viljandlanna Tiina Mitt sai rinnvähi diagnoosi korralise sõeluuringu käigus 2019. aastal veidi enne oma 60. sünnipäeva ning tänaseks on ta haigusest paranenud.

Tiina oli käinud iga kahe aasta tagant sihttrüma kuulununa mammograafiabussis rinnavähi sõeluuringul. Kui neljal eelmisel korral oli ta terve, siis viiendal korral leiti rinnast tükk.

„Mul ei olnud mitte mingeid sümptomeid enne sõeluuringule minemist. Läksin tavapärasesse korralisse kontrolli ja sain suure üllatuse osaliseks, kui mul avastati agressiivne kasvaja. Õnneks oli see väike ja algstaadiumis ning kohese ravi alustamise tulemusel olen tänaseks paranenud. Seetõttu soovitatakse kõigil sihttrüma kuuluvatel naistel seda tasuta võimalust kasutada ja sõeluuringust osa võtta,” ütles Mitt.

„Ma sain 2019. aasta 22. oktoobril teada oma haigusest ning 7. novembril oli operatsiooni aeg. Sellel vahepealsel ajal käisin ma Türgis puhkamas, kus mu

meeleolu oli ühest äärmusest teise, kord nutsin, kord naersin südamest. Samuti hakkasin ma oma elu korraldama, koristasin kappe, viskasin ära üleliigseid asju ja korraldasin ka oma matuseid, sest ma olin valmis minema. Ma ei tea, kust ma selle jõu tookord võtsin, aga sellest haigusest teadasaamine ajas mu maoli maha,” kirjeldas Mitt.

Operatsioon läks viljandlannal hästi, kuid lisaks rinnas olevale kasvajale avastati vähirakud ka lümfidelt ning ka need opereeriti ära.

„Ma ütlesin kohe alguses, et ma tahan, et minult eemaldatakse terve rind, sest meditsiinilise jana olin ma eelnevalt näinud osaliselt ära võetud rindu, mida pidi veel opereerima. Seda ma ei tahtnud. Lümfidel olevate vähirakkude tõttu tuligi terve rind eemaldada. Ainus mure oli, et pärast operatsiooni hakkas lümfide äravõtmise kohta kogunema väga palju lümfivedelikku, mida ma pidin iga päev kuu aega järjest EMOs eemaldamas käima,” selgitas ta.

5. detsembril viis aastat

tagasi sai Tiina ka esimese keemiaravi, mis lõppes mais ning tänaseks on ta haigusest paranenud. „Pean vaid korra kahe aasta tagant kontrollis käima ja elan edasi. Ma ei ütle, et see raviteekond oleks olnud kerge, aga selle peab läbi tegema. Ka mina mõtlesin, et vähidiagnoos tähendab surmaotsust, aga siis nägin, et möödus kuu, kaks ja asi läks paremaks. See on lihtsalt üks haigus, mille varajasel avastamisel on võimalik sellest võitu saada,” julgustas Mitt kõiki sihttrüma kuuluvaid naisi enda tervist kontrollima.

„Sõeluuringut võiks võtta justkui iga teise arsti juures käimist. Naised tihti kardavad uuringule minna, sest nad kardavad uuringu tulemust. Samas hambaarsti juures korralises kontrollis käies tulemust ei kardeta. Mina julgen neid võrrelda ja arvan, et kõik naised peaksid seda samamoodi võtma. Arste tuleb usaldada ja see haigus on ravitav,” ütles ta.

Mammograafiabussis uuringuid tegev radioloogiatehnik Ele Virolainen ütles samuti, et näeb oma

töös palju seda, et naised ei osale sõeluuringus, sest kardavad kas tulemust või protseduuri ennast. „Väga oluline on see, et varajast avastatud vähi puhul on see ravitav. Uuringud ütlevad, et sellisel juhul on pärast ravi viie aasta elulemus 100 protsenti,” rääkis ta.

„Inimesed kardavad ka kõrget röntgenkiirgust ja seda, et mammograafiavering on valus. Tegelikult ei ole uuringu kiirgus suur ja ei tekita lisariske. Meie mammograaf on hästi madala kiirgusdoosiga. On isegi välja toodud, et samasuguse kiirgusdoosi saab ka, kui olete viibinud kaheksa nädalat looduses. Kiirguskoormus on ka kümneid kordi väiksem kui näiteks kompuutertomograafial,” selgitas Virolainen,

„Uuringu käigus surutakse rind kokku, selle eesmärk on saada rind võimalikult õhukeseks, et kõik peened koed, kus võib olla kasvaja, tuleksid nähtavale. Mida õhem on rind, seda väiksem on ka kiirguskoormus. Rinna kokkusurumine võib olla ebamugav, aga me alati palume patsiendil anda

Viljandlanna Tiina Mitt, kel avastati viis aastat tagasi sõeluuringu käigus rinnavähk. Tänaseks on ta haigusest paranenud.

FOTO: ERAKOGU / TERVISEKASSA

teada, kui tal on valus. Seda ei peaks kindlasti kartma,” lisas ta.

Virolainen paneb kõigile sihttrüma kuuluvatele naistele südamele uuringule tulla ka siis kui sümptomeid ei ole ning kontrollida üle oma andmed riigiportaalis eesti.ee: „Naistele saadetakse kutsed e-postiaadressile, mis

on eesti.ee portaalis kirjas. Kui meiliaadressi kirjas ei ole, siis saadetakse paber-kutse rahvastikuregistris olevale aadressile. Samuti saadetakse SMS-teavitust eesti.ee portaalis olevale telefoninumbrile. Teavituste kättesaamiseks on väga oluline, et inimesed oma andmed üle kontrolli-ksid.”

Elustiili roll on diabeetikute elus väga tähtis

LIISA KASEORG

Eestis on diabeedi levimus erinevate andmete põhjal 7–8% täiskasvanud elanikkonnast. Valdav osa neist põeb 2. tüüpi diabeeti, millele on küll geneetiline eelsoodumus, aga mis on tervisliku toitumise ja regulaarse liikumisega suuresti kontrollitav.

2. tüüpi diabeet tekib siis, kui keha rakud muutuvad insuliini suhtes resistentsaks – insuliini toime nõrgeneb, põhjustades veresuhkru taseme tõusu. Haiguse riskifaktoriteks on pärilikkus, ülekaal, kõrgenenud vererõhk ja kolesteroolitase. Lisaks on soodustavaks teguriks ka vanus – tavaliselt tekib haigus üle 45-aastastel.

Diabeedispetsialist ja tootumisterapeut Maarja Randväli selgitas Pärnus toimunud koolitusel, et haigusega tegelemisel on olulisel kohal tasakaalustatud toitumisharjumuste kujundamine, passiivse elustiili vähendamine ja regulaarne veresuhkru kontrollimine. Diabeedi

Diabeedispetsialist Maarja Randväli esinemas huvilistele Pärnus toimunud koolitusel.

ravi eesmärgiks on hoida veresuhkur optimaalses vahemikus, et vähendada südame- ja veresoontehaiguste riskitegureid.

Tervislik eluviis aitab

Selleks, et vältida veresuhkru suurt kõikumist, on oluline jälgida igapäevast toitumist. „Menüü peab olema mitmekülgne ja õiges vahekorras sisaldama nii süsivesikuid,

rasvu kui ka valke. Süsivesikutest võiks eelistada kiudainerikkaid toiduaineid, sest need ei imendu soolestikust, aeglustavad süsivesikute imendumist ja pärsivad veresuhkru taseme kiiret tõusu,” räägib Randväli.

Ta tõi välja tervise arengu instituudi (TAI) loodud toidu koostise andmebaasi, kust on võimalik näha, mida toiduaine sisaldab.

Samuti soovitas ta kasutada TAI poolt loodud Nutridata toitumisprogrammi, mis võimaldab pidada tootumis- ja liikumispäevikut.

Randvälja sõnul saab tootumispäevikut kasutada koos glükoosisensoriga – neid kombineerides on hea võimalus hinnata ja analüüsida, millised toidud tõstavad veresuhkru taset ning seda vältida.

Väga oluline on ka vähendada istuvat eluviisi, kuna kehaline passiivsus tõstab veresuhkru taset. Soovitav on teha päevas vähemalt 30 minutit mõõduka intensiivsusega treeningut.

Ka vaimse tervise probleemid võivad mõjutada veresuhkru taset ning suurendada riski tüsistuste tekkeks. Randväli pani seetõttu südamele, et ka vaimse tervise muredega peab pöörduma enda raviarsti või õe poole, kes saab vajadusel edasi suunata.

Glükoosisensor toetab

Selleks, et diabeetikud saaksid paremini aru, kuidas erinevad tegurid nende veresuhkru taset mõjutavad, on heaks abimeheks sensortechnoloogia. Alates sellest aastast on 2. tüüpi diabeetikutel, kellel on püsiv insuliinidefitsiit ja raviskeemiga määratud lühitoimeline insuliin, tervisekassa poolt kompenseeritud pidev glükoosimonitooringu seade.

Käsiarvarele või kõhule paigaldatud sensor mõõdab veresuhkru taset iga viie

minuti tagant ja saadab näidud bluetooth-ühenduse kaudu nutitelefonile või spetsiaalsesse vastuvõtjasse.

Eestis enimkasutatav Dexcom ONE+ seade võimaldab veresuhkru taset ööpäevaringselt reaalselt jälgida ning soovi korral jagada oma näitusid ka lähedastega, pakkudes neile suuremat turvatunnet. Glükoosisensoreid saab soodushinnaga osta digiretsepti alusel, mille väljastavad endokrinoloogid ja sisearstid.

Diabeetikutele on heaks abimeheks glükoosisensor.

FOTO: DEXCOM

ALEVITEATER RÄNDTIRTSUD ESITAVAD

“VANN VALES KOHAS”
AUTOR-VIRVE OSILA

ETENDUSED TOIMUVAD UDUVERE
VILLAVABRIKU HOOVIS
16.-19. JUUNIL ALGUSEGA KELL 19.00

Lavastaja Gerda Mölder

PILET 10 EUROT.
**ARVELDAME
SULARAHAS**

ETENDUS KAHES VAATUSES JA
18+ VANUSELE
LISAINFO TEL. 5885 5662 GERDA

**VESTLUSÕHTUL
TÕNIS NIINEMETS**

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

20. mail algusega 19.00
Pilet 14 eurot
Avatud kohvik

VÄNDRA KULTUURIMAJAS

SELTSKONNAKLUBI
“ELURÕÕM”

Peeõhtu

29. mail 18.00

Esinevad Vändra Muusikakooli
õpilased ja õpetajad

TANTSUKS MÄNGIB HARLI MAANUS

Ühtlasi toimub üldkoosolek, aasta
aruande kinnitamine ja juhatuse
valimine

Osaluspanus 5 €

**VABA
LAVA**

13.
Mail
kell 18.00

Külas Juhan Uppin

„Vaba lava – siin on koht, kus iga hää ja iga
talent saab vabalt särada!“

Lisainfo tel. 56693666
Kendro

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

eesti raamat 500 aastat

**Kirjanik TUULE LIND
kohtub lugejatega**

Suurejõe Rahvamajas
Teisipäeval, 27. mail 2025 kell 18.00

Info tel. 5120893 Haldi

Vändra Kultuurimaja
Teatristuudio esietendus

Katrin Ruus

METSPART

pühapäeval, 18. mail
kell 17:00

Vändra Kultuurimajas

Lavastaja Margit Kadak

OSADES:
Viljar Rand, Veljo Rand
Mari-Liis Jaanson, Sirje Raaga, Sirvi Laos,
Annika Alt, Kalle Alt, Piret Sults,
Markkus Pärnsein, Mariandra Rõõmusaar

PILET 7 €

OLETE KÕIK OODATUD
OSTMA JA MÜÜMA

PÜHAPÄEVAL 25. MAIL
KELL 9-14

**VÄNDRA
KEVADLAADAL**

VÄNDRA PARGIS

TAALI VABATAHTLIK PÄÄSTEKOMANDO
NÄITAB OMA TEHNIKAT JA JAGAB
TEADMISI ERINEVATE KRIISIDE KOHTA

HOBUSÕITU KORRALDAB SUURETAMME

AVATUD ON NAISSELTSI KODUKOHVIK

Info tel. 55577415
Vändra Naisselts

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

Mälumäng
9. mail
kell 18.00

MASSÖÖR KAIA

Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses

**RAVI-, SPORDI- JA
LÜMFIMASSAAŽ
KUIVNÕELRAVI
OSTEOPRAKTIKA
KINESIOTEIPIIMINE
REFLEKSO e. JALATALLA
MASSAAŽ**

Info ja broneerimine:
tel.53536637

Sotsiaalkindlustusamet otsib hooldusperesid

Kriisihoolduspere pakub ajutist kodusoojust ja turvalisust lapsele, kes on kriisilukorra tõttu oma sünniperest eraldatud. See on parem ja lapsekeskem alternatiiv turvakodule, sest peres saab laps rohkem lähedust ja

hoolt. Paraku on täna kogu Eestis vaid kolm kriisihooldusperet, kuigi vajadus on suurem. Ideaalmaalmas leiaksime igasse Eesti piirkonnast vähemalt ühe kriisihoolduspere – et laps ei peaks kriisihetkel (st kui

tal pole oma kodus enam võimalik olla) liikuma kodukohast kaugele, vaid saaks jääda tuttavasse keskkonda ja jätkata oma lasteaias või koolis käimist.

10 OLULIST ASJA, MIDA TEADA KRIISIHOOOLDUSPEREDEST

KRIISIHOOOLDUSPERE VANEMANA ON SUL:

- TÄHENDUSRIKAS TÖÖ**
pakkuda kodusoojust ja tuge ajutiselt oma perest eemal olevale lapsele.
- SOTSIAALSED GARANTIID**
ravi- ja pensionikindlustus ning õigus tasustatud puhkusele.
- VALMISOLEKUTASU**
ka siis, kui last parasjagu peres ei viibi, et olla alati valmis lapse vastuvõtmiseks.
- IGAKUINE TASU**
minimaalselt 40 eurot päevas, kui laps on peres.
- TASUTA PÕHJALIK KOOLITUS**
enne kriisihoolduspereks hakkamist, et saada selleks rolliks professionaalne ettevalmistus.
- PIDEV TUGI JA NÕUSTAMINE**
oma valdkonna spetsialistide poolt, sh mentorlus, tugigrupid ja psühholoogiline nõustamine.
- TOETUS LAPSE ISIKLIKE KULUDE KATTEKS**
vähemalt 240 eurot kuus.
- REAALNE VÕIMALUS MUUTA NOORTE INIMESTE ELUSID**
ja tagada lapsele turvalisus ning hool just siis, kui ta seda kõige enam vajab.
- VÄÄRIKAS ROLL KOGUKONNA SÜDAMES**
aidates lastel jääda oma kodukanti, neile tuttavasse keskkonda, lasteaiada ja kooli, et nad ei peaks minema kaugele turvakodusse.
- ELUMUUTEV KOGEMUS**
sest iga laps, keda ajutiselt toetad, toob kaasa rahulolu teadmisest, et oled kedagi aidanud.

Uuri palun lisa hoolduspere.ee veebilehelt või helista 655 1666 ning lepi kokku aeg tutvumisvestluseks.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Noored Valley vaibavabrikus.

Noored tutvusid ettevõtlusega

Märtsi lõpus avastasid valla noored ettevõtluse põnevat maailma. Samliku Pekkeri pagarikojas said nad kuulda, kuidas lihtsast hapusaia müügist sõpradele kasvas välja armastatud pagarikoda koos hubase kohvikuga.

Ettevõtte ühe asutaja Eva Soosaare sõnul on pagarikoda üle ootuste hästi vastu võetud ning kasvav nõudlus pagaritoodete järele on toonud lühikese aja kaasa vajaduse investeerida uutesse seadmetesse. Eva rääkis, et oma ettevõtet saab alustada vaid juhul, kui sa väga armastad seda, mida teed.

Noortele pakkus palju inspiratsiooni teadmine, et ka õpilasfirma oma teenust pakkuvas võib tasuraha teenimisega algust teha – nimelt käib pagarikojas nädalavahetuse ti abiks nõudepesuteenust pakkuva õpilasfirma. Pekkeri pagarikojas said noored degusteerida ettevõtte toodangut ja näha, kuidas näeb välja pagarikoja argipäev.

Valley vaibavabrikus

Noored Samliku Pekkeri pagarikojas.

avanes noortele võimalus näha, kuidas valmib eritellimusel naturaalsest materjalist käsitöövaip – alates esimestest lõngapissetest kuni lõpptooteni. Lisaks imetleti kauneid vaibamustreid ning harjutati vaiba ruutmeetri hinna arvutamist.

Vaibavabriku juht Aadu Juhkental jagas noortele lugusid ettevõtte sünniloost, vaiba tootmisprotsessist, rahvusvahelistest partneritest ning ka ootamatutest väljakutsetest, mis võivad tekkida, kui

tellimusega ei lähe kõik plaanipäraselt.

Noorte jaoks oli päev täis avastusi ja teadmisi ning andis neile väärtusliku pilguheidu ettevõtluse argipäeva koos selle võlude ja valudega.

Tänu ettevõtetele noori vastu võtmast ja väärtuslikke teadmisi jagamast. Noorte transpordi eest hoolitses Maxiliinid OÜ. Tegevus viidi ellu Leadermeetmest Rohelise Jõe- maa koostöökogu ühisprojekti „Noortega & noortele!” rahastusega.

RAHVUSOOOPER ESTONIA

Vändra Kultuurimajas

12. mail
kell 11.00

PUNAMÜTSIKE JA SEITSE PÖIALPOISSI

Pilet 10 €
Kohtade arv on piiratud!

Grupibroneeringud palume saata
5. maiks kultuurimaja@pparnumaa.ee

Vändra Kultuurimajas

LASTE 48.
LAULUKONTSERT

VÄNDRA VÄRVUKE

4. mail
Kell 12.00

EPP MARIA KOKAMÄGI
Kevade ootluses

VÄNDRA KUNSTIGALERIIS
20.03. - 29.05.2025

KURAAATOR –
TUURID
KELL 17.30
04.04.2025
25.04.2025
28.05.2025

PILET 5 EURO

Pesamuna lasteaia roheline teekond

Pärnu-Jaagupi Pesamuna lasteaia projekt „Sõpra tuntakse hädas” on olnud inspireeriv samm keskkonnateadlikkuse tõstmise, rohetehnoloogiate tutvustamise ning loodussõbralike harjumuste kujundamise suunas. Projekti kaudu õppisid nii lapsed kui täiskasvanud, kuidas igapäevaste väikeste tegude abil hoolida rohkem meie keskkonnast ja valmistuda koos paremini toimetulekuks kliimamuutustega.

Projekti elluviimist toetas Eesti riik läbi keskkonnainvesteeringute keskuse ligi 10 000 euroga. Toetuse abil on lasteaiapere soetanud kasvuhooned, mitmesuguseid õppevahendeid ning korraldanud töötubasid ja õppekäike. Õppimine ei ole piirdunud üksikute tegevustega – loodussõbralikke väärtusi on põimitud igapäevastesse rühmategevustesse, et loodusest saaks laste päris sõber.

„Sõpra tuntakse hädas” tuletab meelde, et loodus vajab meie hoolt.

Olgu selleks prügi sorteerimine, teadlik tarbimine, ise endale puhta toidu kasvatamine või tolmeldajate – nagu mesilaste ja liblikate – kaitsmine. Väikesed sammud, nagu kemikaalide vältimine, lillemurulappide säilitamine ja mõdukas muruniitmine, loovad suure muutuse, kui need on tehtud südamega.

Projekt jõuab väärika finaali koguperesündmusel Rohevisioon, kuhu ootame kõiki loodushuvilisi ja kogukonna liikmeid!

Rohevisioon toimub 15. mail kella 15.00–18.30 Pärnu-Jaagupis Pesamuna lasteaia hoovis, Ülase 11.

Pealalõuna on täisgevusi: põnevad töötoad, keskkonnateemaline näitus, laad ja kohvik ning laste esinemised ja õpetajate loodusteemaline etendus.

Tule üksi, perega või koos sõpradega – iga osaleja annab oma panuse rohelisema tuleviku kujundamisse. Kohtumiseni Rohevisioonil!

Lysanna Mia Kimmel, Betti Rand ja Lauraliisa Madisson.

Hugo ja Kairi Argel.

Vändra kandis on tublid õpilasuurijad

RIINA KIRKMANN
Juurikaru põhikooli õpetaja

Alguse sai kõik sellest, et 1. klassi õpilasi hakkas huvitama kilplaste mure seoses valgusega. On ju üldtuntud Friedrich Reinhold Kreutzwaldi jutukogu „Kilplased”, kus kilplased püüavad oma akendeta nõukotta valgust tuua. Teevad nad seda muidugi kotiga, püüdes sinna valgust ning hiljem kotti avades valgust välja lastes. Kuid ruum jääb endiselt pimedaks. „Miks ei saanud kilplased kotiga valgust majja tuua?” – just sellise pealkirja sai 1. klassi uurimistöö, mille kallal töötasid Lysanna Mia Kimmel, Betti Rand ja Lauraliisa Madisson. Uurimistööga alustati juba eelmise aasta oktoobris ning lõpetati tänavu veebruaris.

Lahenduste leidmiseks uuriti valguse omadusi, tehti erinevaid katseid ning viidi läbi kolm erinevat intervjuud valguse teemal endast vanemate inimestega. Uurimistöö ühendati kunst ja teadus.

Uurimistöö näitab, et valgus ei ole käegakatsutav, kuna ta levib lainena. See ei ole tahke, vedel ega gaasiline, mida saaks kinni püüda nagu vett või õhku.

Valgus liigub väga kiiresti ning seda ei ole võimalik kotiga püüda. Valgus läheb läbi aukude ning kott pole valguse jaoks piisavalt tihe. Valgus võib liikuda ka väga väikestest pragudest ja aukudest läbi, sest see levib sirgjooneliselt seni, kuni miski seda ei blokeeri.

Valgus vajab peegeldumist ning ta jääb nähtavaks ainult siis, kui see peegeldub objektidelt või jõuab otse meie silma. Kottis ei ole pinda, kust valgus saaks peegelduda.

Pimeda ruumi valgustamiseks on sinna vaja valgusallikat. Kilplased oleksid pidanud ma majja tooma valgusallika.

Suur osa teadustöö õnnestumisel oli ka lapsevanematel, kes aitasid oma lapsi info otsimisel ning erinevate ülesannete lahendamisel kodus.

Veebruaris otsustati uurimistöö saata õpilaste

teadustööde riiklikule konkursile, mille eesmärk on pakkuda heal tasemel uurimistöö koostanud õpilastele väljundit ning motiveerida ja innustada noori teaduslikumale teemakäsitlemisele ka kooli uurimistöödes.

Kogu tehtud töö kandis ka vilja, sest meie uurimistöö valiti žürii poolt välja õpilaste teadusfestivali teise vooru, mis toimus 8. ja 9. aprillil Tartus Ahhaa keskuses.

Kiitust väärivad ka kodu-uurimistöö „Pereliikmete lugemisharjumused Hugo Argeli pere näitel”, mille autoriks on Vändra gümnaasiumi 4.b klassi õpilane Hugo Argel. Ka Hugo uurimistöö valiti žürii poolt välja õpilaste teadusfestivali teise vooru. Hugot juhendasid töö kirjutamisel Juurikaru põhikooli õpetaja Riina Kirkmann ning ema Kairi Argel. Hugo töö oli pühendatud Eesti raamatu aastale ning seoses sellega uuris ta raamatute ajalugu, oma pereliikmete lugemisharjumusi ning selgitas välja oma kodus olevad kõige-kõigemad. See tähendab, et kõi-

ge suurema ja väiksema raamatu, paksema ja õhema, pildirohkema ja -vaesema jne raamatu.

Pereliikmete lugemisharjumused selgitas ta välja intervjuude kaudu ning kirjutas nendest arutelu. Arutelu toodi välja pere lemmikraamatud, millist stiili raamatuid keegi peres loeb, millistel raamatutel on olnud kõige suurem mõju lugejale. Meenutati ka raamatuid, mis tekitasid tugevaid emotsioone ning leiti ka raamatuid, mida loeti ette vanematele ja samas on loetud ka töö autorile.

Teadusfestivalil oma uurimistöö tutvustamine andis Lysanna Miale, Bettile, Lauraliisale ja Hugole hindamatu kogemuse ja võimaldas saada oma tööle festivali külastajatelt tagasisidet. Samuti oli õpilastel ning nende juhendajatel, Riina Kirkmannil ja Kairi Argelil, hea võimalus ammutada inspiratsiooni festivalil osalejate parimatest teadustöödest nende autoritega vesteldes.

Esitatud algkooliprojektide seast valiti välja 28, algselt esitati 86 projekti.

Vändra lasteaia toimetus koolitus

VÄNDRA
LASTEIA PERE

Vändra lasteaia toimetus loimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) põhimõtete koolitus.

Eesti Keele Instituudi keeleõppe arendamise osakond korraldab ja finantseerib koolitusi Euroopa Sotsiaalfondi kaasrahastusega. Vändra lasteaia tellis koolituse kohapeale, et koolitusel saaksid osaleda võimalikult palju rühmatöötajad.

Vändra lasteaia 21 töö-

tajaga ühinesid ka neli õpetajat Pärnu-Jaagupi lasteaiaast. Koolitus toimus kolmel õppepäeval, mille jooksul läbisid osalejad erinevaid teemasid ja said teadmisi, kuidas kavandada õppe- ja kasvatustegevust LAK-õppe põhimõteteid ja rakendada LAK-õppe meetodeid rühmatöös.

Koolituse läbinu teab teise keele omandamise etappe ja lähtub nendest oma töös ja oskab kohandada õppevara, arvestades Euroopa keeleõppe raamdokumendis esitatud

keeleoskustasemeid. Samuti teadvustab ta, et õppija keeleõppe toetamine sõltub õpetaja valikutest ja tegevustest (õppetegevuse eesmärgistamine, planeerimine, diferentseerimine jm), st iga rühmatöötaja on keeleõpetaja. Ka märkab ta grupis liikmete keelelisi ja kultuurilisi erinevusi, arvestab nendega õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel ning läbiviimisel, teab ja kasutab keeleõppeks tehnoloogilisi keskkondi ja vahendeid, reflekteerib oma tööd õpetajana.

Lasteaia eesmärk koolitust tellides oli pakkuda teadmisi ja tuge igapäevast muukeelsete lastega rühmas, aga selgus, et omandatu on kasutatav töös kõigi rühma lastega, sõltumata nende emakeelest.

Õppepäevad olid täis teoreetilisi teadmisi, mis loimiti praktiliste tegevustega. Koolituselt ammutatud teadmistest saavad kasu kõik rühmas olevad lapsed, kelle igapäevaseid tegevusi rikastavad uued mängud, vahendid ja inspireeritud õpetajad.

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

EESTI
KEELE
INSTITUUT

Keele-
samm

Koolitusel osalejad.

Tootsi lasteaed sai 80

INGA RAUDSEPP
muusikaõpetaja

Tootsi lasteaia sünnipäevategemisi jätkus terveks kuuks. Esmalt pandi lasteaia kõige väiksemate kunstitööd üles halduskeskuse seintele, siis keskmise rühma tööd raamatukokku ning kõige suuremate mudilaste kunstitööd koolimaja esimesele korrusele.

Esmaspäeval, 24. märtsil kutsusid Pesamuna rühma lapsed ja õpetajad kõiki oma rühma külla. Õpetajad Helve ja Külli olid enne teinud valmis lehed, lipsud ning värvitud luskad. Nii meisterdasid kõikide rühmade lapsed ühispildi kevadistest lillekimpudest.

Teisipäeval, 25.märtsil mindi külla Naerupesa rühma, kus toimus käpiknukkude teatritendus „Lõbus pannkoogi lugu”. Lavastajaks õpetaja Riina. Saabunud kevade puhul tantsiti ka hoogsalt „Tibutantsu”.

Kolmapäeval, 26.märtsil tähistati Tootsi koolis maoaasta laulupäeva ja lasteaia 80. sünnipäeva. Külla tulid ka Tammiste lasteaia mudilased koos õpetaja Marge Lumisaluga ning Pärnjõe lasteaia mudilased õpetaja Kalli Rõõmusaarega.

Pidu algas kolme kratiplika kinkide võrdlemise ja nende jagamisega. Rolldes Külli Klemmer, Riina Kütt ja Inga Raudsepp.

Vahvalt leiti üles laulud „Sõbrake” ja „Mängusoo”. Et tegemist on maoaasta-

Sünnipäevapeo ühispilt.

ga, siis kõlas ka lauluke „Ussimäng”, mis räägib väikesest õunaussist. Et Tootsi lasteaia nimi on Sinilill, siis tuli esitamisele ka laul „Sinilill”.

Kauaks ei saanud aga istuma jääda, sest kratiplikal tallad juba „sügelesid” ning nii tantsitigi igaaastast traditsioonilist „Plaksulaulu”.

Meie külalised Tammiste lasteaia esitasid kokku kolm laulu: „Mul on kodus kümme madu”, „Pidupäev” ja „Väike soov”, mida said ka kõik kaasa laulda.

Pärnjõe mudilased laulsid laulu „Eesti naljalaul” ja kutsusid kõiki koos mängima ringmängu „Kahakesi kõnnime”.

Et alles hiljuti tähistasime lasteaia Eesti Vabariigi sünnipäeva, siis tuli

laulda ka üks kena laul Eestimaast.

Mis pidu see aga on, kui torti pole, seega tuli see kohale võluda. Kui laulus kõlasid sõnad kreemitort, šokolaaditort ja vahukoo-retort, siis tegelikult toodi saali väga uhke sünnipäevatorit, mille valmistasid kohviku Kuuvarjutus kondiitrid. Siinkohal suur tänu Küllike Altenbergile.

Täname väga meie õnitlejaid Põhja-Pärnumaa vallast – volikogu esimees Ülle Vapper ja haridusspetsialist Tiia Kallastu, Tootsi hooldekodust Maie Tint ja Terje Tõlp, Tootsi halduskeskusest Julia Erm ja Krista Lindmäe, Tootsi koolist Jüri Mets, Tootsi raamatukogust Olga Käärt, Tammiste lasteaia Marge Lumisalu,

Pärnjõe lasteaia Kalli Rõõmusaare, Tootsi Konsumist Raili Jõemets ning ka endist kolleegi Kiira Kurikut.

Südamlik tänu koostöö eest Riina Kukele ja Hinge Eliasele.

Sünnipäev jätkus neljapäeval Päikeselaste rühmas, kus toimus tsirkuseetendus, mille lavastas õpetaja Annelie. Tsirkustrikkidest said lõpuks osa võtta kõik lapsed.

Oli vahva ja tore sünnipäevakuu, kus leidis nii muret kui rõõmu, tegusmislusti ja nõrdimust. Kokkuvõttes on tore see, et endised kolleegid pole meid unustanud ning saatsid lasteaiale hulgalt kauneid soovide. Meelde jääb ka lasteaia töötajate ühine väljasõit.

Nooremas vanusegrupis astus meie kooli näitering lavale etendusega „Kuldkerä”.

Näiteringid osalesid kooliteatrite festivalil

INGA RAUDSEPP
näiteringi juhendaja

Tootsi lasteaed-põhikooli näiteringid käisid Pärnumaa kooliteatrite festivalil Pärnus, mis toimus laupäeval, 29. märtsil Nooruse majas.

Nooremas vanusegrupis oli kokku kolm esinemat. Meie kooli näitering astus lavale etendusega „Kuldkerä”. Muinasjutt, mis räägib pirtsakast printsessist, sünnipäevapeost, külalistest, konnast ja muidugi ka printsist.

Laval oli kuus vaprat tüdrukut: Lisandra Keppi, Desiree Elias, Annegret Vaarmann, Liisi Tähtla, Rosanna Jõemets ja Kirke Erm. Noorema vanuseastme parima tüdruku tiitli sai Lisandra Keppi.

Tüdrukute soov kan- da uhkeid printsessikleite on nüüd täitunud. Esimene lavahirm sai ka seljatatud ja nüüd sama

rõõmsalt edasi uusi rolle vallutama.

Keskmeses vanusegrupis oli laval viis etendust, nende hulgas ka meie näiteringi etendus „Vigased pruudid”. Peremehe rollis Henri Viirmaa, sulane Kevin Helde, perepoeg Martin Punning, peretütred Miina ning Leena vastavalt Katre Klemmer ja Catarina Lindvee.

Kosilasi Mulgimaalt mängisid Heleri Viirmaa ja Loore-Ly Reinjäär. Lau- lu ning tantsu lõid laval Kenet Päärent, Kadri Sild, Emma Kitsel, Mari- liis Punning ja Alina Vaarmann.

Tore oli see, et selle etenduse valisid välja just noored ise. Parima poisi tiitli tõi teist aastat järjest koju Kevin Helde.

Nüüd on aeg ka kodu- rahvale etendused ära mängida, seda teeme 10. aprillil Tootsi koolis ja lausa kaks etendust kor- raga.

Emakeelepäev Pärnjõe koolis

PÄRNJÕE KOOLI 1. JA 3. KLASSI ÕPILASED

Pärnjõe koolis toimus 17. märtsil emakeelepäeva tähistamine. Kõigepealt rääkis õpetaja Aime Auksmaa emakeelepäeva ajaloost. Siis esines meie klassi õpilane Timo Rand, kes oli saavutanud Surjus luuletuste esitamise võistlusel luuletusega „Vanaema Mari” teise koha.

Seejärel algas viktoriin. Kõik õpilased olid jagatud võistkondadeks. Viktoriini võitis võistkond nimega Sigma Kool. See päev meeldis kõikidele, sest viktoriin oli vahva ning saime uusi teadmisi. Ootame põnevusega uusi toredaid üritusi.

2. aprillil tähistasime koolis rahvusvahelist lasteraamatupäeva. Meie, 1. ja 3. klassi õpilased, tutvustasime lastekirjanik Ilmar Tomuski elu ja loomingut. Eelnevalt valmis- tasime ning panime üles kuulutuse teatega kohtu-

Kergu ja Pärnjõe kooli lapsed kohtumisel lastekirjaniku Ilmar Tomuskiga.

FOTO: MARKO TÕNISSAAR

misest kirjanikuga ja lu- gesime tema kirjutatud raamatuid.

4. aprillil toimus põnev kohtumine armastatud lastekirjaniku Ilmar Tomuskiga, kellega kohtuma kutsusime ka Kergu kooli pere. Kirjanik rääkis, kuidas ta sai esimese raama- tu kirjutamiseks inspirat- siooni unenäost, milles te- da külastas Astrid Lindg- ren. Sellest sai alguse kir- janikutee ja tema sulest on ilmunud üle 50 teose. Rõõ- mu teeb, et ilmumas on veel mitmeid raamatuid.

Saime teada, et lood raamatutes on elust ene- sest – ta on kirjutanud nii lapsepõlves juhtunust, oma laste tegemistest, ul- melistest olukordadest ja lastest-kriminalistidest.

Ilmar Tomuski „Mate- maatiline sõber. Uus õpe- taja” on teos, mida laenu- tati möödunud aastal enim ja selle eest tunnus- tati kirjanikku lastekir- janduse auhinna Järje Hoidjaga.

Kohtumine oli huvitav ja innustav ning sai kah- juks kiiresti otsa. Lõpuks

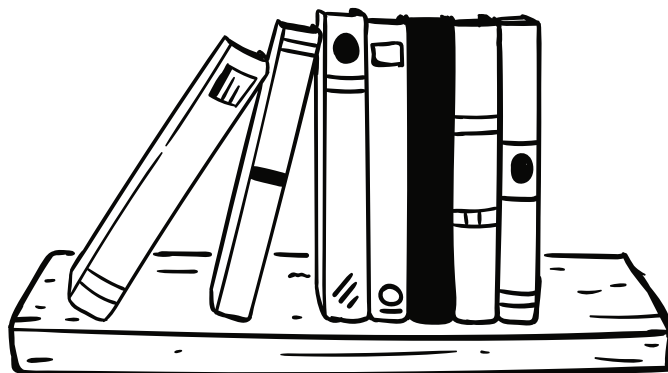
oli ka võimalus kirjaniku raamatuid soetada. Kõik huvilised said raamatusse autori autogrammi ning kirjanik andis omapoolse kingitusena kõigile ka au- togrammiga vahva järje- hoidja.

Jäi kõlama õpetus: et saada heaks kirjanikuks, tuleb palju lugeda – kõik head kirjanikud on ka vä- ga head lugejad.

Oli väga vahva ja õpet- lik üritus. Ootame järgmi- sel aastal taas võimalust kohtuda mõne lastekirja- nikuga.

Keskmeses vanusegrupis tuli kooli näiteringis etenda- misesele „Vigased pruudid”.

LÜDIGI SAALI

Sügishooaeg 2025

**13.09 Arvo Pärt 90
Hortus Musicus**

**01.10 Rahvusvaheline muusikapäev
Klaveriõhtu
Sten Heinoja**

**01.11 Hingedepäeva kontsert
ETV Tütarlastekoor
Dirigent Aarne Saluveer**

**13.12 Jõulukontsert
Arsise kellade ansambel
Dirigent Aivar Mäe**

Piletid:

Sooduspilet 20€

Täispilet 25€

Kohapeal 30€

Pass 80€ (4 kontserti)

Toetajapass 160€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletilevis ja
kohapeal (Kooli 13, Vändra).
Kontsertide algusaeg kell 19.00.

Pärnu-Jakobi kirik on ehitatud aastail 1531–1534.

Pärnu-Jakobi kogudus saab tänavu 700aastaseks

EPP GELLATLY
koguduse liige
aastast 2000

Kui möödunud aastal kuulutasime koguduses välja sajandi teo ehk katuse vahetuse, siis sel aastal tähistame sajandi sündmust. Koguduse esmamainimisest möödub tänavu 700 aastat. Sellest on kirjutanud Sergei Seeland oma raamatus „Pärnu-Jaagupi kihelkonnast ja selle preestrist pärinevad 1325. aastast.“

On huvitav mõelda, et juba vähemalt seitsesada aastat on meie kandi inimeste saatjaks ja hoidjaks olnud kirik. Kirik, mis liitis meid kogu kristliku Lääne-Euroopaga. Kirik, mis asub teeristil ja on pühitsetud kõigi teelolijate kaitsepühaku Jaakobuse nimele.

Sellesse kogudusse on kuulunud kogu meie kodukandi rahvas sajandite jooksul. Põlvkondade kaupa on koguduses tehtud kõik tähtsamad toimingud sünnist surmani. Alati on elatud jumalale lootes ja temaga koos käies. Koguduse elu on jätkunud ja põlvest põlve on parandatud ka kohustus seda alal hoida. Läbi sajandite on kirikul olnud omad töötajad, õpetajad, organisid ja kellamehed, kes on kutsunud kogukonna teenistusse.

Nii ka praegu. Oleme

kogudusena saanud päranduseks aastasadu hoidud kiriku ja muud hooned. Samuti vastutuse jumalasõna siin paigus kuulutada ja alati toeks olla neile, kel tekib igatsus ja vajadus jumala abi järele.

Seitsme sajandi pikkuse koguduseelu tähistamiseks oleme soovinud võtta aega seitse kuud, et ajalugu ja meie tänast päeva kogukonnale rohkem avada.

10. mail tähistab Pärnu-Jaagupi kool meie paikonna hariduseluga seotud ümmargusi tähtpäevi. Leidsime, et on päris paslik koos kooliga avada ka meie juubeliaasta, sest kogu koolipere on sel päeval oodatud kirikusse pidulikule kontserdile. Kirik, eesti kirjakeel ja haridus on omavahel lahutamatu seotud.

Juunis avame paar näitust koguduse majas. 25. juulil, Jaakobuse pühapäeval ehk rahvalikult jaagupipäeval oleme kutsunud Pärnu-Jaagupi kirikusse kontserti andma ansambli Robirohi. 27. juulil toimub pidulik 700. aastapäeva jumalateenistus, kuhu on lubanud tulla Saare-Lääne piiskop Anti Toplaan ja teised kutsutud külalised.

Sügise poole plaanime korralda kohtumise meie peapiiskopi Urmas Viilma ja uue Pärnu praosti Toomas Nigolaga. Juubeliaastale paneb punkti meie kauaaegse koguduse õpetaja Ernst Rosensteini 110. sünniaastapäev novembri

lõpus esimese adventi pühapäeval.

Loodame väga, et koguduse jutustatud lugu leiab sel pidulikul aastal oma kuulajad, vaatajad ning ka osalejad.

Kui kellelgi on mõte, et sünnipäevalapsele võiks midagi kinkida, siis oleme ka sellele mõelnud. Möödunud aasta imeks peame riigi poolt laekunud tuge uue katuse ehitamiseks. Sel aastal saime toetuse ka käärkambri katuse renoveerimiseks. Kirik on saanud taas ilusamaks ja järgmised sada aastat kindlasti peaks see katus pidama.

Õeldakse, et kus metsa võetakse, seal laastud lendavad. Meil on juhtunud nii, et kiriku katuseehitusega on väga kannatada saanud teed, mis kiriku väravatest kirikuni viivad.

Koguduse juhatus on arutanud ja leidnud, et kui katused valmis, tuleks ka jalgteed uuesti sillutada. Seega sünnipäevakingituseks saab kinkida sillutisekive ehk raha kivide ostmiseks ja töö tellimiseks.

Oleme saanud hinnapakumise, et töö võib maksma minna 6000 eurot ja seetõttu ootame annetusi EELK Pärnu-Jakobi koguduse arveldusarvele EE071010220287080228. Maksekorralduse selgituse palun märkida: sillutis.

Meie kogudus ja kirik on põlvest põlve edasi antud armastuse tegu. Meie võimalus ja vastutus on seda hoida ja tulevastele põlvetele edasi anda. Aidaku meid jumal!

Pärnu-Jaagupi kooli kokkutulek 10. mai 2025

Tähistame koos koolimaja 65. sünnipäeva, Pärnu-Jaagupi Hariduselu 345. aastapäeva ja 125 aastat katkematut haridust Pärnu-Jaagupis!

14.00 registreerimine koolimajas, külastuseks avatud kõik klassiruumid, koolimuseum ja kohvik.

15.30 vastuvõtt endistele ja praegustele õpetajatele kooli aulad.

17.00 mälestushetk ja kontsertaktus Pärnu-Jakobi Kirikus, vilistlaste ja praeguste õpilaste ühiskontsert, rongkäik kooli juurde, vilistlaste ja tantsurühmade Kirilinnud esinemine kooli pargis.

19.00–02.00 PIDU Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses, meeleolu loob Nedsaja Küla Bänd.

Osavõtutasu kuni 09. aprill **25€**, 10. aprill kuni 9. mai **30€**, samal päeval **35€**. Tasumine eelnevalt ülekandega ja samal päeval sularahas.

Anne Alus, +372 5306 5168, anne.alus@pjkool.ee
Meeli Tasane, +372 5301 0979, meeli.tasane@pjkool.ee

Kõige värskem ja täpsem info alati kooli kodulehel pjkool.ee

Euroopa suurturniiri võit tuli Vändrasse

Märtsi lõpus toimus järjekordne Tallinn Open, kus osales üle 2500 maadleja. See on Euroopa suurim maadlusturniir. Nii mõneski kehaalus küündis osalejate arv üle 50. Andreas Välja saavutas sel turniiril esikoha.

U20: –77 kg Andreas Välja 1. koht; –63 kg Kened Mägisalu 10. koht.

U15: –57 kg Mikkel Pajumäe 34. koht.

U13: –35 kg Raiten Tiismaa 13. koht.

U13 tüdrukud: –40 kg Delisia Pert 14. koht.

Peale Euroopa suurimat maadlusvõistlust Tallinnas toimus seal-samas ka kolmepäevane rahvusvaheline tree-ninglaager. Laagrist võtsid osa Kened, Raiten ja Delisia.

5. aprillil toimus Rakkes laste vabamaadluse karikavõistluse II etapp.

Tüdrukud: –40 kg Delisia Pert 1. koht.

Poisid: –20 kg Adrian Välja 1. koht; –25 kg Karlos Pert 2. koht; –35kg Andero Välja 3. koht.

22. märtsil tõime Luunjast koju kuld- ja hõbemedali.

Luunjas toimus järjekordne J. Jaango mälestusvõistlus ning seekord olime esindatud 3 sportlasega.

U15: –80 kg Lukas Perner 1. koht, –59 kg Mikkel Pajumäe 2. koht.

U10: –24 kg Karlos Pert 4. koht.

Kohtla-Järvel peeti 15. märtsil vabamaadlusturniir „Aeg olla tugev”. Vändra klubi esindas Adrian Välja, kes saavutas nelja ülekaaluka võiduga esikoha.

8. märtsil toimus Tallinnas rahvusvaheline Kristjan Palusalu mälestusvõistlus noortele.

U10: –22 kg Adrian Välja 2. koht.

U13: –34 kg Raiten Tiismaa 2. koht; –34 kg Andero Välja 4. koht; –34 kg Jasper Jürimäe 5. koht; –56 kg Robin Ostra 7. koht; +56 kg Trevor Belskis 5. koht.

U16: –55 kg Mikkel Pajumäe 8. koht.

U19: –70 kg Kened Mägisalu 2. koht; –80 kg Andreas Välja 1. koht.

1. märtsil peeti Valgas lahtised meistrivõistlused kreeka-rooma ja naistemaadluses, kust meie klubi tuli tagasi koju viie medaliga.

Tüdrukud: –40 kg Delisia Pert 2. koht.

Poisid: U9: –22 kg Adrian Välja 2. koht; –24 kg Karlos Pert 2. koht.

U11: –24 kg Karlos Pert 1. koht; –35 kg Raiten Tiismaa 2. koht; –35 kg Jasper Jürimäe 5. koht; –35 kg Andero Välja 8. koht.

U13: –56 kg Robin Ostra 8. koht; +66 kg Trevor Belskis 5. koht.

Pildil Andreas Välja koos oma treeneritega.

FOTO: SUURE KARU POJAD

Koduvõistlus kulges edukalt

12. aprillil toimus Vändra gümnaasiumi võimlas juba 59. korda Vändra Lahtine Matt. Kohale oli tulnud 188 võistlejat Eestist ja Lätist.

Kuigi sel aastal jättis osalejate arvule negatiivse jälje naaberriikide meistrivõistlused, mis toimusid samal ajal. Lisaks oli 30 Eesti maadluspoissi samaaegselt Kõrgõzstanis laagris ning kui arvestada ka veel haigestumisi, siis võib sellise osavõtjate arvuga vägagi rahule jääda. Esindatud oli 28 maadlusklubi.

Koju jätsime kuus kuldmedalit, mille saavutasid Delisia, Peedu, Jürgen, Peedu, Rauno, Raiten.

Kuldmedalitele lisaks

saavutasime veel 17 medalit, kaheksa hõbedat ja 9 pronksi. Hõbemedalid võitsid Adrian, Andrus, Raul, Jürgen, Pert, Lukas P, Mikkel ja Aldar ning pronksmedalid Jasper, Mia-Sofia, Kaido, Armo, Mikkel, Karol, Steven, Ramon ja Lukas T.

Koduselt turniirilt korjasid kogemusi veel Jasper L, Robin, Eero, Trevor, Tomi, Rayan, Antero, Karlos, Andero, Kenno ja Andris.

Klubide arvestuses saavutas Vändra esikoha, edestades lätlaste Rezekned ning pealinna maadlusklubi Nelson.

Suur tänu kõigile asjaosalistele ning kohtumiseni järgmise aasta 11. aprillil, mil saab teoks juubelivõistlus.

Spordikeskuse tenniseväljak on avatud iga päev kella 8–22.

Ligikaudu 1,9 kilomeetrise discgolfiraja läbimiseks võib kuluda 1–2 tundi.

Tunne rõõmu liikumisest

ANNE-MAI TAMMLEHT
Pärnu-Jaagupi spordikeskuse juhataja

Pärnu-Jaagupis on mitmekesised võimalused sportimiseks. Lisaks spordikeskusele on piirkonnas veel mitmed spordirajatised, kus igas vanuses huvilised saavad endale sobival ajal värskes õhus liikuda ja sportlikult aega veeta. Enamik spordirajatisi on kõigile tasuta kasutamiseks.

Võrkpallisõpradele on kooliparki rajatud kaks liivaväljakut mõõtmatega 8 × 16 meetrit. Kui endal parasjagu palli käepärast ei ole, saab selle laenata spordikeskusest.

Skatepargis saavad noored end proovile panna ekstreemsematel spordialadel. Sel hooajal toimuvad sarnaselt eelmisele tõuksitreennid kord kuus nii algajatele kui ka edasijõudnutele. Esimene trenn on juba 2. mail.

Discgolfipargis on suu-

repärane võimalus mängida kettagolfi 18korvisel rajal. Ligikaudu 1,9 kilomeetrise raja läbimiseks võib kuluda 1–2 tundi. Mängimiseks on spordikeskusest võimalik rentida kettaid.

Pärnu-Jaagupi kultuuri- ja spordiparki on rajatud 2,7 kilomeetrine kõndimis- ja jooksurada (talvel ka suusarada). Sellest 1,5 km on multšikattega ning pimedal ajal valgustatud. Olemas on väljõusaal, betoonist lauateniselaudad, laste seikluspark, puhkeala laudade ja pinkidega. Siia on võimalus võtta sõbrad kaasa ning veeta aktiivselt aega looduses. Samuti saab siin korraldada näiteks sportliku sünnipäevapeo.

Pärnu-Jaagupi staadion on küll vana ja ajale jalgu jäänud, aga pakub siiski mitmekesiseid võimalusi sportimiseks. Saab hüpata kaugust, joosta (staadioniring 300 m), proovida kuulitõuet ja mängida jalgpalli või korvpalli jm.

Spordikeskuse staadionipoolse välisukse juurest leiab inventari kasutamise kasti, kus on sees erinevad pallid ja discgolfiketad. Kui spordikeskus on suletud, siis saab spordivarustust sealt endale sobival ajal kasutamiseks võtta. Muidugi palume kõigil, kes neid laenutavad, pärast kasutamist need ka tagasi inventarikasti tuua.

Tenniseväljaku kasutamiseks ja broneerimiseks on kasutusel MyGames'i broneerimissüsteem, mis muudab mänguaegade leidmise, broneerimise ja nende eest tasumise väga mugavaks.

Broneeringu tegemiseks tuleb:

- Küllastada MyGames'i kodulehte (mygames.ee) või kasutada MyGames'i nutirakendust.
 - Leida Pärnu-Jaagupi tenniseväljak.
 - Valida sobiv mänguaeg.
 - Kinnitada broneering.
- Pärast broneeringu kinnitamist saadetakse sulle

unikaalne kood, millega saad avada värava või kasutada värava avamiseks oma nutitelefoniga.

Tenniseväljak on avatud iga päev kella 8–22. Väljaku kasutamise tasu on 8 eurot tunnis, mis kehtib kuni kolme paari jaoks. Kui MyGames'i rakendus on juba olemas ja kasutajakonto loodud, on broneerimine kiire ja lihtne.

Maikuus algavad ka tennisetreeningud, mida viib läbi Pärnu kesklinna tennisekool. Oodatud on nii väikesed kui suured tennisehuvilised.

Lisainfot Pärnu-Jaagupi spordirajatisete ja meie tegevuste kohta leiab spordikeskuse kodulehelt www.pjsk.ee. Samuti saab sealt täpsemat teavet kõigi spordiobjektide, väljaku- te kasutamise kodukorra, broneerimisvõimaluste ning tegevuste kohta.

Tundke rõõmu liikumisest – igaüks leiab Pärnu-Jaagupis endale sobiva viisi, kuidas aktiivselt ja tervislikult aega veeta.

TENNISETREENINGUD

PÄRNU-JAAGUPI TENNISEVÄLJAKUL

1. MAIL 2025

14.00 - 15.00 PROOVITUND

Oodatud on kõik huvilised!

Kahva ilma korral treening spordikeskuses

Maikuus toimuvad treeningud pühapäeviti:

- 15.00-16.00 koolilapsed
- 16.00-17.00 lastealased
- 17.00-18.30 täiskasvanud

INFO TREENINGUTE KOHTA: EVELIN VAINO PÄRNU KESKlinna TENNISEKOOL
TEL. 5344 9900 E-POST: KOOL@PARNUTENNIS.EE

SELLE HOOAJA ESIMENE TÕUKSITRENN

Pärnu-Jaagupi Skatepargis

02. mail 2025

- 16.00-17.00 edasijõudnud
- 17.00-18.00 eelkooliealised ja algajad koolilapsed

Osavõtutasu **5 EUR** tasuda kohapeal sularahas

Treener Deeno Lippand

Eelregistreerimine: Pärnu-Jaagupi Noortekeskus, Tiitu 5365 8111
Pärnu-Jaagupi Spordikeskus, Anne-Mai 5300 5663

Kätty-Lisette Kuusik tänavusel Koolitantsul.

Tants, mis ühendab – kogukond, sõprus ja liikumisrõõm

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Pärnu-Jaagupi spordikeskuse (PJSK) treener Kätty-Lisette Kuusikust õhku kub kirge, pühendumust ja sügavat hoolimist. Tema juhendatud mudilasrühm rõõmustas alanud kevadel kogu Põhja-Pärnumaad, tuues Koolitants 2025 maakondlikult tantsupäevalt koju nii publiku lemmiku tunnustuse kui ka Koolitantsu žürii eripreemia. See on lugu liikumisrõõmust, sõprusest ja ühistest unistustest.

Kätty-Lisette teekond tantsuni sai alguse juba varases lapsepõlves. Esimesed mälestused viivad ta tagasi Pärnu-Jaagupi lasteaeda Pesamuna, kus tantsutunde viis läbi Kady Õispuu. „Kuigi tantsimine oli minu jaoks esmakordne, tundsin end tantsulises liikumises koduselt,” meenutab ta. Kooli ajal avastas ta enda jaoks võimlemise ja showtantsu ning hiljem juhendas ta juba võistlusvõimlemist.

„Tantsumaailm köidab mind oma vabaduse ja loovusega. Mulle meeldib, et tantsus ei hinnata lapsi kindlate reeglite järgi – pigem avab see võimaluse mõelda raamidest välja ja toetada iga lapse individuaalset arengut loominguiliselt ja mitmekülgset,” sõnas Kätty-Lisette.

Mudilasrühm sai alguse 2023. aastal, kui Kätty-

Lisette alustas treeningute andmist Pärnu-Jaagupi spordikeskuses. Rühm koosneb 4–7aastastest lastest, kelle silmad säravad igas tantsutunnis. Koolitantsul esineti kavaga „Sipsiku maailm”, mis põhineb Sipsiku filmist tunnuks saanud „Sõprade laulu” muusikal. See kava jutustab liikumise kaudu loo kasvamisest ja kehvast sõprusest. „Iga koreograafia puhul püüan luua midagi enam kui sammukombinatsioone – oluline on luua eakohane tervik tehnilistest oskustest, emotsioonist ja loo põhisõnumist,” lisas treener.

Südanoojendav üllatus suurelt lavalt

Maakondlik tantsupäev oli mudilaste rühmale esimene suur esinemine – uus kava, suur lava ja elevus. Kätty-Lisette viibis tannustamise hetkel saalis, kuid päeva signas-saginas ei teadnud ta, millistel alustel publiku lemmiku tiitli välja hõiskamise hetkel oli üllatus suur. Rõõm laste silmis ja uhkus vanemate nägudel tegi selle hetke tõeliselt südamlikuks. Publiku lemmiku tunnustusele järgnes žürii eripreemia „Kasvamist ja sõprust esile toov lugu”. Väike särasilmne tantsulaps Raili sõnastas selle nii ilusasti, et see jäi kõigi südameisse: „See oli nii vinge, me oleme nüüd kuulsad.”

Treener peab oluliseks mitte ainult liikumist, vaid lapse märkamist teravikuna. „Kui laps tunneb, et juhendaja märkab ja toetab kõiki huvialavalikuid, siis sünnib trennis usalduslik side ja ühtekuuluvustunne, mis suurendab lapse huvi trennis käimise vastu. Laste ja noorte huvihariduse puhul on ka oluline rõõm ja mängulisus, mis aitavad luua uusi sõprussuhteid ja ühised mälestusi.” Kätty-Lisette leiab, et ükski huviala ei pea olema igavene – see võib olla väike peatuspaik, mis aitab lapsel end avastada.

Unistused, mis tantsivad edasi

Spordikeskuse toetav keskkond, aktiivsed lapsevanemad ja vallavalitsuse kindel tugi loovad soodsa pinnase uute ideede elluviimiseks. PJSK mudilaste rühm on suur – 20 last – ja rõõm on tõdeda, et kahe aasta jooksul pole keegi põhikoosseisust lahkunud.

„Meie kogukonna tugevus peitub ühtehoidmises ja vastastikuses toetamises. Laagrid, kevad- ja jõulupeod, külalistunnid – need ei sünni ühe inimese jõul, vaid koostöös ja ühise tegutsemise kaudu. Just see ühistunne annab neile sündmustele elu ja sisu. Olen siiralt tänulik spordikeskuse toredale meeskonnale ning vallavalitsusele – teie toel sa-

Mudilasrühm esines Koolitantsul kavaga „Sipsiku maailm”, mis põhineb Sipsiku filmist tunnuks saanud „Sõprade laulu” muusikal.

vad unistused tiivad,” ütleb Kätty-Lisette tänutundega.

Treenerina motiveerib Kätty-Lisettet kõige enam tagasiside ja märkamine – kui tema töö kaudu tekib lastes liikumisrõõm ja

eneseväljendus, on see suurim tunnustus. „Tants on palju enam kui esinemine – see võib olla eneseleidmine, loovuse arendamine, elu mõtestamine läbi tantsulise liikumise ja kuuluvustunne.”

„Tähtis on, et Pärnu-Jaagupi tantsu- ja võimlemiskogukond kehtaks,” ütleb ta lõpetuseks, silmis siiras soov hoida ja kasvatada rõõmu liikumisest.

		8			1			3
					2	8	5	
5			4				6	
6			3				2	9
			8			4		
						6		7
	6	7	9		4			
2	5					7		
4								

1								2
				7	2		5	
7		5				8		
	4				9			
				1	4	6		
					6		3	8
				4		1		
		3					4	6
	5	1				3		

Halinga OÜ on 1992. aastal asutatud põllumajandusettevõte, mille põhitegevusaladeks on piimatootmine ning teravilja- ja rapsikasvatus. Halinga OÜ kuulub Infortar kontserni.

FARMITÖÖLIST,

kes hoolitseb selle eest, et meie loomad
oleksid hoitud ja õnnelikud.

Ootame sind kandideerima, kui sulle meeldivad loomad, sa ei karda nendega töötada, oled töökas ja kohusetundlik, füüsiliselt vastupidav, oled avatud suhtleja ning valmis omandama uusi teadmisi.

Peamised tööülesanded:

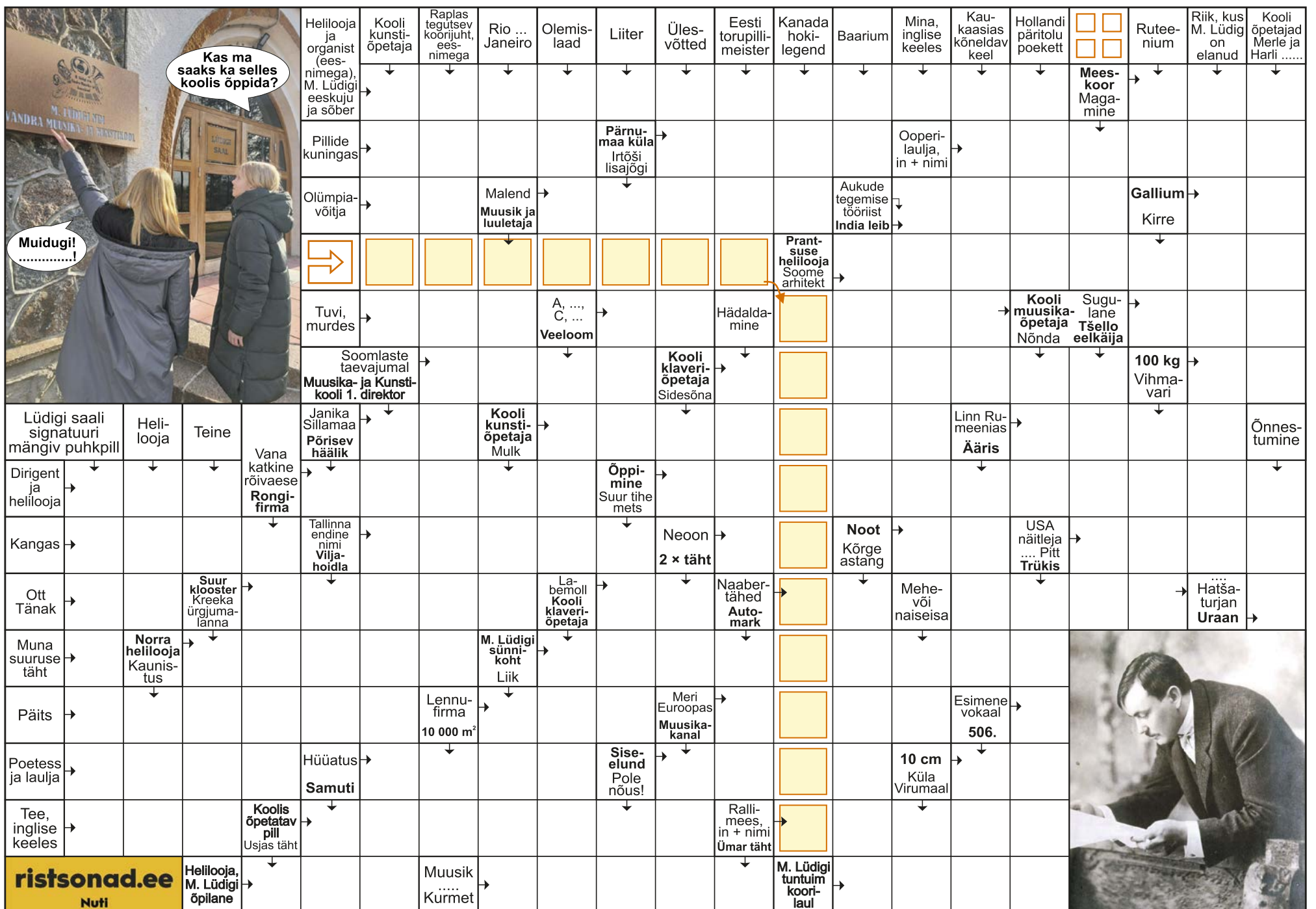
- lehmade ettevalmistamine lüpsiks ja lüpsimasina alla panemine;
- tähelepanu vajavate loomade märkamise;
- farmi juhi abistamine loomade märgistamisel, sorteerimisel ja liigitamisel;
- poegimiste vastuvõtmine ja ternespiima kogumine;
- vasikate söötmine ja asetete korrastamine.

Meie juures ootab sind:

- kindel töökoht ja korralik palk;
- väljaõpe kohapeal, põhjalik sisseelamiskava;
- hooliv töökeskkond ja toetav meeskond;
- vajadusel pakume transporti;
- toetame tervist edendavaid tegevusi ja sportimisvõimalusi;
- toredaid ühisüritusi ja muud hüved oma töötajatele.

Töö on sobilik nii meestele kui naistele.
Töö graafiku alusel.

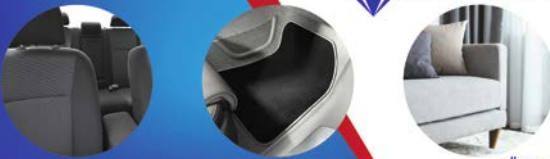
Saada oma CV või elukookirjeldus aire@halinga.ee, küsimuste korral helista 5374 4844.

Elmise ristsõna õige vastus oli: NÄPUD MULDA PISTA. Loo-
sionn naeratas Mati Juhkamile, kes võitis Põhja-Pärnumaa
sümboolikaga kohvitassi.
Võtame võitjaga ühendust.

AVATUD E-R 8-17

AUTODE ISTMEKATTED
 AUTODE TEKSTIILIST MATID
 MÖÖBLI KATTERIIDE VAHETUS

OÜ WenTextil
 Kalda 3, Vändra
 Tel. 446 7054, 516 1898
 myyk@wentextil.ee

Puurkaevud
 Maaküte
 Veesüsteemid
 Biopuhastid
 Septikud
 Mahutid

KONTAKT
 www.PUURVESI.ee
 Info@puurvesi.ee
 +372 5566 2032
 +372 5569 4310

Kutseline maakler
KRISTA VÄLI
 +372 551 0002
 krista@tonisson.ee

Plaanid kinnisvara müüa, aga ei tea, millest alustada?

 Võta ühendust, esimene konsultatsioon alati TASUTA!

www.tonisson.ee
 Rüütli 47, Pärnu

EELK Vändra Martini kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti 11.00.

 9. mail 17.00 M. Lüdigi 145. sünniaastapäevale pühendatud kontsert.

 Õpetaja Ants Kivilo, tel 5396 0574.

Pärnu-Jakobi kirikus

4. mail 14.00 jumalateenistus armulauaga.
 11. mail 14.00 jumalateenistus armulauaga.
 18. mail 14.00 jumalateenistus armulauaga.
 25. mail 14.00 jumalateenistus armulauaga.

Leerikooliga liitumiseks võtke palun ühendust koguduse õpetaja Kristiina Jõgiga telefonil **5300 7075**.

Koguduse kantselei avatud K ja N kella 10–16.
Hingehoidja vastuvõtt eelregistreerimisega **R kella 10–16** (telefon 5645 4310).

 Koguduse a/a SEB EE381010902014020009
 Kogudus kogub annetusi kirikuaias uue sillutise toetuseks.
 Avatud on eraldi arveldusarve SEB EE071010220287080228

 Koos hoiame kiriku avatuna!

SÜNDMUSED Vändra kultuurimajas

3. mail kell 11.00 **52. Vändra maraton**.
 4. mail kell 12.00 **laste laulukontsert „Vändra värvuke“**.
 9. mail kell 17.00 **Vändra kirikus M. Lüdigi 145. sünniaastapäevale pühendatud kontsert**. Esinevad kontsertorganist Kristel Aer ning Vändra muusika- ja kunstikooli õpilased ja õpetajad. Tasuta.
 12. mail kell 11.00 **rahvusooper Estonia haridusprojekt „Punamütsike ja 7 põialpoissi“**. Pilet 10 €. Grupibroneeringud palume saata 5. maiks meiliaadressil kultuurimaja@pparnumaa.ee.
 18. mail kell 17.00 **Vändra kultuurimaja teatristuudio esietendus „Metspart“**. Autor Katrin Ruus, lavastaja Margit Kadak. Osades: Viljar Rand, Veljo Rand, Mari-Liis Jaanson, Sirje Raaga, Sirvi Laos, Annika Alt, Kalle Alt, Piret Sults, Markkus Pärnsein, Mariandra Rõõmusaar. Pilet 7 €.

 23. mail kell 18.00 **suvealguse festival Vändra pargis**. Esinevad Mr. Happyman 30, Terminaator, Nancy ja bänd, Hunt. Piletid Piletilevis, Vändra kultuurimajas ja kohapeal.
 25. mail kell 9.00 **kevadlaat Vändra pargis**.
 29. mail kell 18.00 **seltskonnaklubi „Elurõõm“ peoõhtu**. Esinevad Vändra muusika- ja kunstikooli õpilased ning õpetajad. Tantsuks mängib Harli Maanus. Osaluspanus 5 €.

 23. juunil kell 20.00 **Vändra jaanituli**.
 8.–10. augustini **Vändra 510**.

 Jälgi Vändra kultuurimaja facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee.

KINO Vändra kultuurimajas

Kinopileti hind 6 €, õpilasele ja pensionäridele 5 €.

Pühapäeval, 4. mail
 kell 19.00 „Fränk“ (draama, eesti film)

Pühapäeval, 11. mail
 kell 15.00 „Ochi legend“ (seiklus, fantaasia, kogupere)
 kell 17.00 „Õnne tarkus“ (dokumentaal)
 kell 19.00 „Mänguri süda“ (draama, romantika)

Pühapäeval, 25. mail
 kell 15.00 „Lilo & Stitch“ (seiklus, fantaasia, kogupere)
 kell 19.00 „June and John“ (komöödia, triller, romantika)

Kinokavas võib ette tulla muudatusi!
 Jälgi Vändra kultuurimaja facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee.

PÄRNJÕE KOOLI
105. JUUBELI PIDUSTUSED
7. juunil 2025

OODATUD KÕIK ENDISED ÕPILASED, TÖÖTAJAD JA KOOLILE OLULISED INIMESED

 16.00 SAABUJATE REGISTREERIMINE
 17.00 PIDULIK KONTSERT-AKTUS
 19.00 DIREKTORI VASTUVÕTT KUTSETEGA
 21.00 TANTS JA TRALL

 Osalustasu 20 € kohapeal 30 € (sularahas)
 Endised õpetajad, töötajad ja kutsetega külalised tasuta!

EELREGISTREERIMINE LÕPEB 1. JUUNIL

Täiendav info:
<https://tinyurl.com/PKJUUBEL>
 telefon 516 5896 (Valdur Ojala)

KUULUTUSED

Nr 1 kütteladu Eestis. Küttepuid, pelletid, brikket. Müük ja transport üle Eesti. www.puu24.ee, tel 520 0093.

Puude hooldus ja ohtlike puude raie. Tel 5858 8730.

Eterniit-, plekkprofiil- ja bituumensindel katuse-tööd. Puitfassaadide ehitus ja värvimine. Korter-majade trepikodade renoveerimine. mehitus@gmail.com, tel 5352 9476.

POTTSEPATÖÖD – ahjud, pliidad, kaminad, tellis- ja moodulkorstnad – Silnaris OÜ. silver@silnaris.ee, tel 5595 7096.

Vändra pesumaja (Vihtra tee 4) pakub erinevaid pesupesemisteenuseid eraisikutele ning ettevõtetele. Rendime ka erinevaid puhastusseadmeid. Lisainfo teenuste, seadmete ja hinna kohta telefonil 5891 1312.

Metsamaapinna ketas-adrage ettevalmistamine istutamiseks. Tel 5346 4785, info.metsa-ader@gmail.com.

Noor pere ostab kinnisvara: suvila, maatulundus-maa, korter jne. Pakkuda võib igas seisus kõike! Tel 5855 5575.

Märjad 50- või 30cm ahjupuud/katlapuud, 57 €/rm, vedu hinna sees! Tellimine tel 5305 1087.

Katuste ja fassaadide pesu. Aedade pesu. Värvimistööd. kpekatuspesu.ee, tel 5638 8994.

Vändra Kodukohvik (Vihtra tee 4) on avatud E–R kella 9–15. Pakume maitsvat sööki, võtame vastu tellimusi peo- ning peielaudadele, samuti pakume cateringiteenust vastavalt kliendi soovile. Lisainfo ja tellimused tel 5678 2877 või e-postiaadressil info@vtkteenused.ee.

Ostan nostalgilisi nõusid ja serviise, vaase ja keraamikat. Lisaks nahast karpe, seinapilte, kellasid, kujusid, merevaigust ehteid, prosse ja sõlgi. Erinevate retroesemete ja kolimisjäakide ost! Tulen ise kohale, raha kohe kätte! Tel 5356 0761, Liina.

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

Õnne ja tervist,
sünnipäevalapsed!

2025. a. MAIKUU SÜNNIPÄEVAD:

LINDA LILLEVÄLI	1. V	93
MAI-EDIT MARDISTE	5. V	92
ELVI KIVIMÄE	16. V	92
ANU MURRO	25. V	91
MAI JUURSALE	9. V	85
LIINA RÄTSEP	11. V	85
MATI RUNGI	19. V	85
TIJU PAJU	23. V	85
MAIE ORAS	30. V	85
HELLE RAUDSEP	30. V	85
SVETLANA NURK	5. V	80
GALINA EFIMOVA	19. V	80
HELGA TÜRNPÜÜ	27. V	80
MAIE GUDOVA	1. V	75
HEINO MAASIK	5. V	75
MILVI KANGRO	9. V	75
REIN ÕUNAPUU	10. V	75
OLGA KAPPAK	14. V	75
ESTER KERGE	17. V	75
HELJO KASEARU	19. V	75
MARJE PIRSI	23. V	75
MART LEISTE	24. V	75
LEMBIT KALJURAND	26. V	75
ENE ORGMÄE	27. V	75
MARET PALM	28. V	75
REET KARAMA	30. V	75
PIIBE TUULIK	2. V	70
JEVGENI GUSSEV	2. V	70
SIRJE SEMENOV	3. V	70
ANDRES VÄLJARU	8. V	70
ANATOLII SHCHERBINOV	19. V	70
ETTI LOORING	19. V	70
JEKATERINA FRANK	20. V	70
ENE TORRIM	23. V	70
SIRJE MÖLDER	27. V	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Elina ja Ranno Pärteli perre sündis 17. märtsil tütar
Laurella Pärtel.

Tetiana Kharasyki ja Davyd Bielikovi perre sündis
21. märtsil tütar Eva Bielikova.

VALLA TEATAJA

Hind 1 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.
Reklaame, teateid ja kaastöid ootame 20. kuupäevani
e-postiaadressile ajaleht@pparnumaa.ee.
Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja
redigeerida.
Küljendus: Ain Kivilaan, teabespetsialist
Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

9. MAIL 17.00

VÄNDRA KIRIKUS
KONTSERT
MIHKEL LÜDIG 145

Esinevad Vändra Muusika- ja
Kunstikooli õpilased ja
õpetajad. Külalisesinejaks
kontsertorganist Kristel Aer.
Avatud kunstiõpilaste
näitus!

VÄNDRA KULTUURIMAJA

KAMMERKOOR FLORA
LÄBI LILLEDE

Kevadkontsert
"ELU ON LAUL"

14. JUUNIL KELL 16
UDUVERE KIRIKUS

DIRIGENT KAIE JUURMA

RETRO FM ESITLEB

VÄNDRA KULTUURIMAJA KUTSUB

SUGARLAND PEED

VÄNDRA PARK
23.MAI - ALGUSEGA 18:00

SUVEALGUSE
FESTIVAL

MR.HAPPYMAN 30
TERMINAATOR
NANCY & BAND
HUNT

PILETID SAADAVAL PILETILEVISTI!
PEOPÄEVAL JA KOHAPEALT 25€

AVATUD BAARID JA TOITLUSTUSALA
LASTELE BATUUT

f @Sugarlandpeed

WWW.SUGARLAND.EE